

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 h
za trikrat 9 h
za več ko trikrat . . . 8 h
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izven 31 nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Za hišne posestnike.

Ljubljana, 11. jan. 1906.

Organizacija hišnih posestnikov je v Avstriji nujna zadeva, ki čaka svoje rešitve. Kako važno je za državo ravno hišno posestvo, kažejo že številke državnega proračuna. Za 1. 1906 je proračunjenega hišnega davka 84 milijonov K, med tem ko znaša zemljiški davek 53 mil. kron in pridobinski 56 in pol mil. kron. Davčna teža države leži torej z vso silo na hišni posesti. Potrebno je, da se torej tudi hišni posestniki organizirajo. To ne bo v korist le njim osebn, ampak bo zlasti za razvoj naših mest imelo najboljše posledice. To prepričanje je marsikomu utrdil sinočnji shod društva ljubljanskih hišnih posestnikov, ki bodi zgled hišnim posestnikom tudi po drugih slovenskih mestih!

Ljubljanski hišni posestniki so se nekoliko vzdramili. Tako bi sklepali po večerajšnjem shodu društva hišnih posestnikov, ki se je vršil v mali dvorani hotela „Union“. Teliče udeležbe že leta ni bilo na shodih hišnih posestnikov. Došlo je okoli 100 hišnih posestnikov in po živahnosti shoda bi sodili, da to zanimanje ne bo pojenjalo, ampak da bodo navzeči med svojimi znanci propagatorji idej društva hišnih posestnikov: vsi za enega, eden za vse.

Shod je otvoril društveni predsednik primarij g. dr. Vinko Gregorič, ki je predstavil poročevalca osrednjega društva z Dunaja, hišnega posestnika g. Edg. Felsenberga, ter je omenil, da ima osrednje društvo namen organizirati vse avstrijske hišne posestnike v eno celoto in take vplivati na preosnove hišnega davka.

Dunajski poročevalec o osrednji zvezi in njenih namenih.

Poročevalec z Dunaja g. Edgar p. l. Felsenberg je obžaloval, da ne more govoriti v slovenskem jeziku ter je v nemščini izročal pozdrave dunajskega društva. Stremenje dunajskega društva je ustanoviti centralno zvezo, ki se pečja edine z interesnim zastopstvom hišnih posestnikov. Energijsko pesameznega ne opravi veliko kot skupna moč. Lokalne zveze ne morejo veliko vplivati na preosnovo hišnega davka. Hišni posestniki na Dunaju so dobro organizirani, a dasi je na Dunaju 38 000 hiš in imamo ondi dobro organizacijo — v vseh 20 okrajih se društva hišnih posestnikov, ki imajo svoj

centralni urad s 5 dobro plačanimi uradniki — vendar vlada vedno pravi: „Vi zahtevate le za Dunaj“, drugim pa zopet pravi: „Vi zahtevate le za L. berce“ itd. Pred dvema letoma je vlada že obljubila znižanje davka, a še danes ni nič. Osnovati moramo zvezo, da lahko porečemo: „Za nami stoji vsa Avstrija! Pripravljene smo, če se nam ne ugodí, napraviti repot po celi Avstriji.“ Hišni posestniki pa se morajo zato aktivnejše udeleževati svojega stanovskega gibanja, udeleževati se zborovanj, ker ni dovolj, da le odbor dela.

Govornik stavlja v vzgled hišnim posestnikom delavce in njihove demonstracije. Po kranjskih mestih: Luki, Kranju, Novem mestu itd. se najosnujejo društva hišnih posestnikov, ta naj tvorijo z ljubljanskim kranjsko zvezo, ta naj pa pristopi osrednji zvezi.

Govornik je nato našteval razne uspehe, ki jih je doseglo dunajsko društvo hišnih posestnikov pri dunajskem magistratu ter je zagotavljal, da bo prva dolžnost centralne zveze hišnih posestnikov živahno se udeleževati razpravljanja, kako naj se uredi davek. Sedaj se namerava to na tri načine:

1. Določitev davčne višine. Določi se, da pride toliko in toliko davka na leto, kar pride več, se porabi za zmanjšanje davka. To se smatra za najdosegljivejše.

2. Vrednostni kataster. Hiša in zemljišče se ocenita za 10 let, po 10 letih se vrši nova cenitev. To bi bilo za mnoge hišne posestnike radi tega neprijetno, ker bi se potem vrstili, katere imajo pred hišami za zabavo, vsteli v stavbinski prostor in bi tako tudi za vrtove morali plačati velik davek.

3. Odprava dosedanjih doklad, ki so poguba hišnega posestnika, ker če se jih tudi na katerikoli način prelaga, več zahtevata dežela in država. Pravilen bi bil direktni davek od bruto gostiščine, ne pa fiksiranje davka po nakladah, ki se vedno izpreminjajo.

Centralna zveza hoče vplivati, da se v tej ali oni obliki odpravi sedanjí davek po nakladah. Sedaj naša vlada takoj priveli v vsako zvišanje doklad, ker ima sama od doklad dobiček, mi pa hočemo, da mora iskati država davke ondi, kjer jih lahko dobi pri mobilnem posestvu! (Burno odobranje.)

Govornik priporoča, da stopijo hišni posestniki tezađevno v zvezo tudi s poslanci, ki morajo delati. Dunajsko društvo hišnih posestnikov ne dela politike, a če povabi poslance, pridejo vedno na shod. Centrala

ima že obsežne načrte, v katerih je tudi ustanovitev interesne zbornice hišnih posestnikov i. t. d.

Govornik poziva hišne posestnike naj pridejo vedno na shod, kadar koli jih pozove odbor, naj stoji za odborom, kakor bo tudi odbor stal za njimi za veliko splošnost. Stojmo vsi združeni za vse naše zahteve, pa bomo veliko dosegli.

Na vprašanje hišnega posestnika gosp. D. oberleta pojasni govornik, da bo plačalo vsake društvo hišnih posestnikov za centralno zvezo za 100 članov pristopnine 5 K, za 100 do 500 članov pa 10 K, potem pa plača vsak član na leto le 10 vin.

Debata.

Občinski svetnik g. Turk obžaluje, da je delovanje ljubljanskega društva hišnih posestnikov nekako zaspalo, tega pa ni kriv odbor, ampak društveniki, ki so bili takorekoč pogrebeci društva, ker niso prihajali na shode. Hišni gospodar nima nobene pravice, vsak pometa z njim. Organizuje se vse: obrtniki, delavci, samo hišni gospodar pozabi na svoje težnje, na svojo organizacijo.

To povzroča medsebojna nevoščljivost. Združeni moramo zahtevati olajšave od vlade. Občinski svet ljubljanski se je že oglasil, da se za vzdrževanje hiše mora hišnemu posestniku odpisati 30%, a mi moramo to z veliko organizacijo zahtevati. Hišni posestniki smo trpini, ki moramo vestno gledati, kje dobimo tiste krajcarje, katere vlada zahteva od nas.

Primarij dr. Vinko Gregorič pravi, da se mora sedanjemu razmerju napraviti konec. Hišnajemninski davek znaša 26 2/3%, eno četrtno od vseh dohodkov hiše, poleg vseh skrbi, ki jih ima hišni posestnik, dočim drugi mirno režejo svoje kupone. Še tako malo se ozira na hišnega posestnika, da mora sam hoditi v urade po tiskovine, kar je škandal, ker se mu jih ne dostavi na dom. Izredno izvežbanost mora imeti čisto hišni gospodar, če se hoče izpoznati v vseh najrazličnejših davkih, če pa sestave listin poveri odvetniku, je čisto treba več plačati, kot znaša ves davek. (Obč. svetnik Turk: „zakaj so pa uradniki tukaj, pa naj ti delajo za nas. Wir sind echte Hausmeister!“)

Z nami se dela tako, kot bi vse bilo naš dobiček, ne gleda se pa na to, koliko dela mora imeti hišni posestnik z raznimi hišnimi zadevami. — Najpravičnejši bi bil splošni progresivni dohodninski davek od skupnega dohodka, tako bi oni, ki imajo večje, oz. največje dohodke, več plačali, razbremenjen pa bi bil mali dohodek in ne bilo bi treba imeti celo

biblioteko davčnih listkov. To naj doseže organizacija vsega hišnega posestva v Avstriji. (Živahno odobranje.)

Poročevalec z Dunaja omenja, da bi bil te najidealnejši davek, sedaj pa se mora doseči, kar je najdosegljivejše, potem se bo šlo naprej. Omenja, da imajo na Dunaju hišni posestniki opetovano strokovno razgovore, ki bi jih bilo treba vpeljati tudi drugod.

Dr. Gregorič se nato ob splošnem odobranju zahvali poročevalcu z Dunaja ter preide na drugo točko dnevnega reda:

peticija na ministrstvo,

O peticiji na c. kr. finančno ministrstvo, da se zviša vzdrževalna kvota pestopij od 15% na 30%, kar se je že v drugih mestih vpeljalo, je poročal primarij g. dr. Vinko Gregorič. Peticija se glasi:

Visoko c. kr. finančno ministrstvo!

Ko je visoko c. kr. finančno ministrstvo meseca oktobra l. 1903. sklicalo anketo za reformo hišnega davka, se je temeljito in prepričevalno razpravljalo o žalestnih razmerah, ki jih morajo prenašati hišni posestniki. Pri tej priliki se je dogajalo uradnim potem, da je obremenjenje hišnih posestnikov z davki, raznovrstnimi dokladi in mnogimi obveznostmi mejo dopustnosti ne le že doseglo, nego je tudi že daleko prekažalo; dogajalo se je, da bi se moralo onemu, ki stavlja svoj kapital v obliki najemniške hiše na razpolago splošni javnosti, ki se podreja brezodporno obdavčenju ter se izpostavlja riziku, da izgubi opetovano in za daljšo dobo najemščino, ker ostanejo stanovanja prazna, ki mora jamčiti za vsakoršen elementaren dogodek i. t. d., — da bi se morale torej hišnemu posestniku dovoliti najmanj vsaj tiste obrestovanje, ki ga nahaja nekontrolirani, nadzorstvu davčnih uradov odteza-joči se, po hranilnicah in drugod naloženi mobilni kapital.

Tega menja je tudi visoka c. k. vlada, ki namerava vladajoče razmere olajšati z reformiranjem zakonov glede hišnega obdavčevanja: vendar pa se ta namera sprito političnega netranjega položaja v dolednem času menda ne bo mogla realizovati.

„Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani“ je docela preverjeno, da se morajo najti sredstva in pota, po katerih se dajo reformirati čim najhitreje vsaj najtežje in najkrivičnejše določbe. Zatorej se usoja „Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani“ predlagati Vaši Prezvišenosti svojo najudanejšo prošnjo, da blagovolite že v tekočem zasedanju državnega zbora vložiti zakonski načrt, po katerem naj bi se odstotek

LISTEK.

Amu el Baht.

Iz italijanskega prev. F. K.

Dolge vrsto let sem izvrševal notarske posle, toda kaj sličnega nisem nikdar doživel.

Dasi se je dogodek pripetil takoj, ko sem začel izvrševati notarsko prakso, vtisnil se mi je vsled svojega skoro nerazumljivega in neverjetnega značaja tako živo v spomin, da še danes ne morem misliti nanj, ne da bi imel pri tem nekaj praznoveren strah.

Jaz in moj prijatelj s katerim sva istodobno pobajala vseučilišče, sva otvorila v Rimu skupno notarsko pisarno. Sicer ne morem trditi, da bi bila početkom sijajno izhajala, upala sva pa vendar z vso potrpežljivostjo, da nama bo tekom časa mogoče dobiti toliko strank, da si bodeva preskrbela in ustvarila eksistenco.

Bile je 9. novembra l. ** Tega dneva ne pežabim do smrti. Sam sem bil v pisarni,

ko je vstopil strežaj prikupljive skoro inteligentne vnanjosti. Po naglaševanju in izgovoru sem spoznal, da je tujec. Prosil me je, naj se petrudim v stanovanje njegovega gospoda, profesorja Charentona, a takej, ker je to neobhodno potrebno.

Tega tujega profesorja sem poznal le toliko, kolikor sem čul o njem pripovedovati. Bival je že nekaj let v glavnem mestu. Govorilo se je mnogo o njegovem čudnem življenju, zlasti so se pripovedovali o njem drzni dogodki, katere bi lahko imenovali naravnost blazne.

Tako je n. pr. nekoč, ko je dospel v glavno mesto, šel v velik zverinjak, zahteval od lastnika, da mu je dovolil vstopiti v kletko k divji levinji, in to popolnoma samemu in neoboroženemu. Seveda je moral popred plačati kavcijo, ki je bila višja kot petkratna vrednost krasne živali. Krotilec in dva uslužbenca postavili so se oboroženi s samokresi pred kletko, pripravljeni vsak hip usmrtiti zver, ako bi pretila čudaku - profesorju najmanja nevarnost. Ta pa si je prižgal z največjo ravnodušnostjo svalčice ter

jo v tej nenavadni kadilni sobi do kenca pokadil.

Labko si je misliti, kakšne slutaje so me obhajale glede tega, radi česar sem bil k njemu pozvan.

Pisal sem svojemu odsotnemu tovarišu list ter mu javil poved svojega odhoda; sam pa sem se pripravil za odhod ter sledil strežaju k profesorju.

Vstopila sva v razkošno opremljen vez, ki naju je čakal pred vhodom, in v nekaj minutah bila sva v ulici Via Venti settembre. Profesor je stanoval v neki palači pred Kvirinalom. — Sprejel me je ljubeznivo in prijazno kot starega znanca. Bil je lep mož pri šestdesetih letih, že sivih kodrastih las in plemenitih potez v obrazu. Sivi, skoro kot sneg beli lasje so bili v ostrem nasprotju z njegovo poltjo, ki je bila kakor od solca obžgana. Le kadar se je smehljal, je bilo opaziti v njegovih višnjevkastosivih očeh nekaj posebnega, nekaj zagonetnega, kar sem opazil na prvi hip.

„Ravno Vas sem pozval k sebi ker vas mi je posebno priporočil grof Sangallo, ki

je tudi vaš znanec“, nagovoril me je profesor Charenton opazivši, da me je njegova nepričakovana prijaznost osupnila ter me spravila celo v nekako zadrego.

„Povedal mi je, ko sva bila danes zjutraj na lovu, vaš naslov in mi zagotovil, da se vam smem z mirno vestjo popolnoma zaupati.“

Poklonil sem se in zahvalil za zupanje.

„Povem vam torej“, nadaljeval je profesor, „vzrok, čemu sem vas naprosil k sebi. Gotovo se bodete čudili, da še nisem do sedaj mislil na to, da bi napravil operoko, če tudi štejem za seboj 62 let. Vsled nekega pisma, ki sem ga prejel pred dvema dnevoma iz New Orleansa, sem prisiljen urediti tudi to zadevo, ker bi sicer moje precej veliko premoženje podedoval moj bratranec v Meksiki, ki pa je sam večkratni milijonar. Ker hočem pa svoje premoženje porabiti v boljše namene in pa ker mi to jutri ne bode več mogoče . . .“

Z največjim začudenjem sem skoro od-

za vzdrževanje hiš zvišal v mestu Ljubljani od 15% na 30%.

Ta prošnja se utemeljuje tako-le:

Hišni najemniški davek se je v posameznih krajih uvedel s hišnodavčnim patentom z dne 23. svedana 1820. l., s cesarskim patentom z dne 10. vinotoka 1849, dež. zak. št. 412 pa se je raztegnil na vse kraje države. Od tega časa, torej preko 50 let, obstaja 150% kvota za vzdrževanje hiš in sicer navzlic temu, da se je že l. 1849 uvidevala nedostanost te 15 odstotne kvote ter se je zato zvišala na 30 odstotkov povsod, izvenših mesta ki jih zadeva hišnodavčni patent iz leta 1820. Pač ni treba dokazovanja, da se se razmere tekom 60 letne dobe izpremenile tako temeljito, da je reforma, oziroma povišba dosedanje 150 odstotne vzdrževalne kvote neobhodno potrebna.

V socialnem stoletju živimo in računati moramo ne le z izdatno zvišanimi plačili, nego tudi z velikimi cenami materialij. Ta draginja je po mestih mnogo večja, kakor na deželi, zlasti pa so poskočile cene v Ljubljani od potresa 1895.

Ko se je leta 1820 določil vzdrževalni odstotek s 15 odstotki, zgodilo se je to nedvomno v taki količini in v prepričanju, da se s temi 15 odstotki ne da doseči nizek dobiček. Kako pa naj se izhaja s tem šele v 20. veku! Ugovor, da so se tekom tedobe podražila tudi stanovanja, ni vzdrljiv kajti baš enketa za reforme hišnega davka je dokazala, da se je zvišala stanarina zaradi povišanja davkov ter zaradi deželnih in občinskih doklad in da prav hišni posestniki nimajo nikakega dobička od povišanja stanarine.

150dstotna vzdrževalna kvota je morda zadoščala v prejšnjih časih ob skromnejših hišnih stavbah, dandanes pa je grajenje in vzdrževanje hiš vsled premnogih tehničnih in modernih higijskih zahtev in predpisov nerazmerno dražje. Zato 150dstotna kvota daleko ne zadošča več, kajti v teh 15 odstotkih so obsežni troški za hišnika, dimnikarja, za različne zavarovalnine, novoletna darila, za zidarje, kleparje, ključarje, mizarje, pleskarje, steklarje, pečarje, instalaterje, krovec, tesarje, tlakarje i. dr. ter je priletevati še eventuelne tiskovine, kolkovne pristojbine, troške za opomine in odpovedi, izdatki za oddajo stanovanj (oglas, inserati), za dekoracije, odvažanje snega itd.

Te momente je visoka c. kr. vlada z zakonom z dne 10. avgusta 1905, drž. zak. št. 51, glede mest Baden, Teplitz Schöbau, Karlovi vari, Marijini vari, Francovi vari, Olomuc in Krakovo priznala docela.

Custvu pravičnosti pa odgovarja, ako se priznajo take pravice, kakor naštetim mestom, tudi mestu Ljubljani, ki bode čutilo težke posledice strašne potresne katastrofe še dolgo časa in ki ima 650dstotno deželno in občinsko naklado poleg demarine. Ravno na one stavbe, ki morajo biti opremljene z največjim komfortom, se pri odračunalnem in vzdrževalnem odstotku ozira najmanjše.

„Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani“ obrača se zatorej v imenu vseh ljubljanskih hišnih posestnikov do visokega c. kr. finančnega ministrstva z udano prošnjo, da se blagovolijo v tej spomenici navedeni razlogi upoštevati ter da se blagobotno v najkrajšem roku odredi, kar je potrebno, da se predloži še tekom sedanjega zasedanja državnega zbora zakonski načrt, po katerem se odstotek za vzdrževanje hiš v Ljubljani zviša od 15 na 30 odstotkov.

Pri debati, ki se je o tem razvila, so se oglašali razni hišni posestniki. Obč. svetnik g. Turk je izjavljal, naj se vendar ustreže tej opravičeni želji hišnih posestnikov, ed katerih se meni, da je vse njihovo čisto pre-

moženje. A hišni posestnik ni kapitalist, ki vleče mirno obresti iz hranilnic. Če bi hišni posestnik imel vseto, za katero se ga obdavči, v hranilnici, bi se mu boljše obrestoval. Inženir g. Endlicher omenja, da je pri finančni zabeležbi resnico da ima za svoje hišo 32 odstotkov stroškov od bruto dohodka, finančno ravnanje mu je pa to kar črtalo in odbilo samo 15 odstotkov, tako, da se mu hiša sedaj same z 1 odstotkom obrestuje. Tako se postopa s hišnimi posestniki. G. Pintar je izrekel svoje zadoščenje, da se je društvo zopet enkrat oglasilo. G. Endlicher je povdarjal, da so društvenega spanja bili krivi le člani, ki niso pribajali na shode, odbor je že marljiv posebno pa odborov predsednik g. dr. Vinko Gregorič, kar je vsega prinozanja vredno. Isto je izrazil g. kanonik Sušnik. Povdarjal je, da je današnji shod pokazal, da imajo tudi hišni posestniki mnogo belečin. Najmanj je zahteval zvišanje vzdrževalne kvote od poslopij za 30 odstotkov, ker koliko ima posestnik še drugih stroškov in škod, katerih se tu še ni omenjalo. Ce n. pr. vodovodna cev poči, mu nihče ne povrne škode za vodo. — Obč. svetnik g. Turk izjavi, da občinski svet v takem slučaju vedno palevico odpiše. (Ugovori. Hišni pos. g. Korzika: Meni ni odpisal. Zakaj dela torej obč. svet izjeme?)

Peticija je bila nato soglasno sprejeta z dostavkom gosp. Endlicherja, da se zahteva zvišanje vzdrževalne kvote za najmanj 30 odstotkov in dostavkem g. kanonika Sušnika, da se to zahteva tudi z ozirom na vedno rastoče higijenične zahteve.

Soglasno je bil sprejet nasvet, da se pristopi centralni zvezi in da se odpošlje v njo kot zastopnika g. dr. Gregoriča, kar pride v razgovor še na prihodnjem obč. zboru društva hišnih posestnikov.

Primarij g. dr. Vinko Gregorič je zaključil shod s pozivom na hišne posestnike, da se naj bolj brigajo za svoje stanovske koristi kot doslej. O potresnega posejla hišni posestniki niso imeli nobenega dobička, marsikdo je dal svoje premoženje, da je ustvaril močan davčni objekt državi. A ko smo takrat prirejali manifestacijo v korist hišnih posestnikov, so ostali hišni posestniki doma, na merodajnem mestu (Klici: Baron Hein!) se je pa dejalo, da nihče ne želi tega, kar zahtevamo (Klici: Auersperg!) in da nekateri le hujskajo hišne posestnike. Če hočete, da se upoštevajo glasbi hišnih posestnikov, morajo biti shodi dobro obiskani. V kratkem se vrši naš občni zbor. Pridite vsi! Vsi stanovi si vstvarjajo organizacije, najinteligentnejši stan davkoplačevalcev, hišni posestniki, pa bi se ne organizirali! Živela boljša bodočnost stanu hišnih posestnikov!

Poročevalec z Dunaja se je zahvalil za ljubeznivi sprejem in nazdravil društvu nemu predsedniku g. dr. Vinku Gregoriču, proslavljajoč njegovo ljubezen in požrtvovalnost do stvari.

Tako se je zaključil včerajšnji shod, ki ni bil velikega pomena samo za Ljubljano, ampak tudi za druga naša mesta, ker se je pečal z najvažnejšimi zahtevami hišnih posestnikov, ki so skupna vsem.

Mislimo, da bi bilo prav, da se prihodnjih zborovanj udeležijo kot gostje tudi hišni posestniki iz drugih naših mest. Pred vsem naj pa ljubljanski hišni posestniki z živahno stanovsko agitacijo in številnim nastopom dokazujejo, da se zavedajo ne le svojih stanovskih zadev, ampak tudi, da so odlični davkoplačevalci središča naših

mest, ki korakaj vedno na čelu vsakemu peštemu gibanju

Starši in šola.

Tržaški učitelji, ki so se izrekli proti verski vzgoji otrok in proti bogoslužju, dobivajo že odgovore staršev. Iz tržaške okolice je uobila vlada sledeči poziv:

Slavno c. kr. namestništvo

v

Trstu.

Podpisani starši, davkoplačevalci itd. v Sv. Križu pri Trstu so z veliko žalostjo doznali, da so gg. učitelji tržaškega mesta na svojem shodu napadali vero in krščanske naše prepričanje in celo zasramovali najsvetejše naše verske svetinje.

Podpisani starši s tem javno izjavijo, da protestirajo proti takemu postopanju učitelstva in si usojajo povedati, da so otroci naša in da je proti naši vesti, ako pošiljamo otroke v šolo k brezverskemu učitelju.

Po državnem zakonu mora se mladina vzgajati v „nравноverskem duhu“. Učitelj pa, kateri je proti Bogu, sv. veri, cerkvi, ne bo in ne more nikoli naših otrok podučevati „nравноverski“. Nam staršem ne zadostuje, ako učitelji udujo naše otroke pisati, brati in računati, ampak mi zahtevamo, da se naše otroke vzgoji za poštene kristjane in državljane.

Ker dobro vemo, da človek brez vere postane žival, protestiramo, da bi od nas plačani učitelji govorili ali delali proti veri.

Ker moramo mi s svojimi težko zasluženimi denarji plačevati učitelje, imamo pravico zahtevati, da se nam dá prave, poštene krščanske učitelje. Takih, ki nimajo vere in celo žalijo našo vero, ne maramo.

Mi podpisani smo kristjani, kristjani so bili naši očetje in mi hočemo imeti, da bodo kristjani tudi naši otroci. — K učitelju, kateri našo vero tako prepričanje zasramuje, nismo dolžni pošiljati svojih otrok v šolo.

Radi vsega tega podpisani odločno zahtevajo:

1. Da učitelji vzgoje naše otroke v „nравноverskem duhu“.

2. Da učitelji pustijo vero in cerkev pri miru.

3. Da se učitelji udeležijo šolskih svetih maš in nadzorujejo otroke.

4. Da se gg. učiteljem od kompetentne oblasti dá vedeti, da je oče gospodar svojega otroka, ne pa brezverski učitelj.

Sv. Križ, na Božič 1905.

(Sledi 146 podpisov hišnih gospodarjev.)

Tak javni odgovor na liberalno hujskanje učiteljev je jako umesten. Spominjamo na božični shod kranjskega učitelstva, kjer se take ničle kakor Perko in Grmek sramotile vrliga učitelja Jakliča samo zato, ker stoji na krščanskem stališču. Terorizem liberalnih učiteljev, ki bojkotirajo vsakega tevariša, ki ne trobi v njihov rog, se da zlemiti le s tem, da se ljudstvo dvigne in pove naglo svoje mnenje liberalnim teroristom.

Odstop Goluchowskega?

Ogrski vladni krogi petruje, da odstopi avstrijski zunanji minister graf Goluchewski. Med ogrsko vlado in Goluchewskim je bilo več nasprotstev. Prepričal je tudi, da ogrska vlada ni predložila 19 dec. ogrskemu drž. zboru zak. načrta o splošni volivni pravici. Tudi z zunanjo politiko Goluchewski nima sreče.

Volivna izprememba.

Včeraj zvečer je zaslišal minister za notranje stvari grof Bylandt Rheidt dr. Pacaka. Dr. Pacak je povedal sam poročevalcu „Nar. L.“, da vlada ne namerava sklicati drž. zbora pred 25. t. m. Zikonski načrt o volivni izpremembi predloži vlada zbornici pribl. 15. februarja, ker ni še popolnoma izdelan. Glede porazdelitve volivnih okrožij še tudi ni padla zadnja beseda. Mi dočehi so se že posvetovali o razdelitvi volivnih okrožij za Češko, Moravske in Slezijo. Gautsch bo zaslišal v petek posl. dr. Herolda. Dalmatinski dež. odbor je izdelal poseben načrt o volivni reformi, ki ga predlože min. predsedniku. Pri seji dež. odbora so bili navzoči tudi dalmatinski drž. poslanci. Ožji krog poljskih poslancev ima na Dunju tajna posvetovanja. Poslanci se zbirajo v „Hotel Müller“ ali pa v stanovanju načelnika poljskega grofa Dzieduszyckega. Posvetovanja trajajo od ranega jutra do pozne noči. Brezdvoybeno obravnavajo poljski poslanci vprašanje o volivni izpremembi. A izključeno ni, da razmotrivajo tudi, kako razširiti galicijsko samoupravo. Poljsko kolo se tudi pripravlja na slučaj, da bi prišlo pri razpravi o volivni izpremembi na površje vprašanje o izpremembi ustave in preučuje vprašanje o samostojnosti Galicije. — Posamezna poročila se baje že razdelila. — Brez dvojbe pričakujejo velikih dosežkov. Gotovo je, da se galicijski namestnik grof Potocki s člani poljskega kluba ni razgovarjal zgolj o volivni izpremembi. „Nar. listy“ poročajo, da zahtevajo Poljaki, naj razpravlja o volivni izpremembi nova zbornica in ne sedanja, ki že umira. Poljaki zahtevajo nadalje za Galicijo 118. za Slezijo pa štiri poslance. Svoje zahtevo utemeljuje s številom vojaščini podvrženih oseb. Poljaki ugovarjajo, da bi upoštevali pri razdelitvi volivnih okrožij davčno moč prebivalstva.

N. Fr. Pr. trdi, da se poročila o posvetovanju članov gosposke zbornice o volivni izpremembi prezgodnja. Nastala se, ker pride mnogo članov gosposke zbornice na dvorni ples. Sploh se pa članom gosposke zbornice ne mudi posebno za posvetovanja o volivni izpremembi. Sodijo, da je za to še časa dovolj, ker posl. zbornica ne bo tako hitro rešila predloge o volivni izpremembi, da bi se člani gosposke zbornice že zdaj pečali z njo. „Vaterland“ izjavlja, da ni resnično poročilo o razpору v desiaci gosp. zbornice.

Načelnik centra posl. Kathrein je izrečil Gautschu spomenico, ki utemeljuje zahtevo, da ostane na Tirolskem 21 drž. poslancev.

Ogrska kriza poostrena.

O včerajšnjem zaslišanju Fejervaryja pri vladarju poročajo, da mu je poročal samo o položaju. Na Dunaj ni prišel nalašč, marveč le zaradi skupnih ministrskih posvetovanj. Baje vlada ne namerava sklicati ogrske zbornice v zasedanje 1. marca, ker namerava večina koalicijske preprečiti nadaljnje odgodenje ogrskega državnega zbora. Fejervary je tudi predlajal vladarju, naj imenuje kraljeva komisarija za glavno mesto Budimpešto in pa za peštansko stolico.

Iz D. brečina poročajo, da je prebivalstvo zelo razburjeno, ker so zaprli pevsroditelje napada na nadžupana Kovácsa. Vladni komisar je naprosil poveljništvo debrecinskega armadnega zbora, naj ima vojaštvo pripravljeno za vsak slučaj. Včeraj so nameravali prijeti policisti dr. Vargo, a ga niso dobili doma. Mož je odpotoval. Policija ga pričakuje na debrecinskem kolo-dvoru, da ga takej primejo, ko se povrne v Debrecin. Sodišče je razpravljalo o prošnji zaprtih dr. Revysa, Bekaszyja in Kastla, da

skočil raz sedež ter profesorja strmeč vprašal:

„Kaj pravite?“

Prepričan sem bil, da ga nisem razumel.

Na obrazu profesorja Charentona sem opazil zopet ono posebno, skrivnostno smehljanje; zdelo se mi je, da se nekam pomišlja.

Kratko nato mi pravi:

„Popolnoma imate prav; ker mi že morate potrditi, da sem napravil oporoko ob popolni duševni zavesti, imate tudi pravico zahtevati, da vam pojasnim besede; ki so mi nehote ušle iz ust.“

Uvidevši pa, da nisem razumel niti prvih njegovih besed niti tega, kar mi je nadalje omenil, pojasni mi stvar sledeče:

„Vi ste prvi in brezdvoybeno tudi zadnji, ki bo izvedel mojo tajnost, kajti jutri ne bodem jaz — več živ!“

„Za Boga“, vzkliknil sem, ko mi je končno bile mogoče izpregovoriti nekaj besed, „ne strašite me vendar; ali nameravate morebiti samoumor?“

„Kaj še; tega pač ne bode treba“, od govori mi Charenton s posebnim poudarkom. „Zato bo že skrbela usoda sama, torej ni treba, da bi se jaz nadalje zato brigal. Pila badeva, prijatelj, sedaj kozarec šampanjca; dobro vam bo dele.“

Pozvenil je in ukazal strežaju prinesiti šampanjca, katerega je, kakor sem opazil, izpraznil kupe za kupo s posebnim užitkom. Hipoma pa je postal resen in začel pripovedovati:

„Žalostna je povest, ki vam jo hočem povedati; začela se je pred štiridesetimi leti, končana bo pa jutri, 10. novembra. Odkrito vam priznam, da sem prestal trenutke brezmejnega strahu; zato sem tudi celo svoje življenje uredil tako, da sem kolikor mogoče izbrisal spomine na preteklost in da sem bil v stanu, pred svetom skrivati svojo boleost.

Vedite, da me je kot male sirote vzgojeval moj varuh, prijatelj mojega očeta; pri-vedel me je iz Toula, kjer sem bil rojen, v Pariz; ondi me je dal izobraziti. H tre mi je potekla mladost pri študijah in športnih

zabavah ter vajah. V starosti 22 let sem postal laurent naravoslovja; to vede sem že od nekdanj najvišje cenil. Ker sem bil popolnoma prost ter me je gnalo v svet hrepenenje po praktični izobrazbi, podal sem se na potovanje. In baš na svojem prvem potovanju deživel sem dogodek, ki je bil samoobsebi malenkosten, ki je pa odločilne vplival na vse moje življenje.

Bil sem v Egiptu in prišel tudi v Kairo, kjer sem bival že približno en mesec. Tam sem obdeval s svojimi rojaki, zlasti z nekim d'Aurontelom, ki je bil nastavljen pri neki francoski parobrodni družbi in nad ene leto vdovec.

Shajali smo se večkrat v neki arabski kavarni. Tako smo sedeli nekoč d'Aurontel in njegova hčerka — dražestna devetletna deklica — pri čaši kave, ko je vstopil posebne vrste Arabec rumenkaste pelti, z visokim belim turbanom na glavi. Bil je Amu el Baht, z drugimi besedami, eden izmed onih vedeževalcev, ki ob cestnih voglih in po kavarnah ljudem za nekaj pijastrov pre-rukujejo bodočnost. Postal je trenotek med

vratmi, opazovaje nas s svojimi črnimi očmi in nato pristopil k naši družbi.

„Ta šarlatan je na glasu kot resničen prerok“, pripovedoval je d'Aurontel. „Pravijo, da so se vse njegove prerokbe istinito uresničile. Ljudje se ga raditega boje, vendar se pa obenem obračajo nanj, da jim odkriva bodočnost in njegovim besedam petem slepe verujejo.“

„Rad bi vendar čul, kaj bi mi ta Mohamed II. vedel povedati“, sem pripomnil, ko je šel Arabec mimo nas.

Mož, ki je na moje zažudenje razumel nekaj francoščine, ustavil se je pred menej in me opazoval, kakor bi me hotel prodreti s svojim mrkim in hladnim pogledom.

„Pripravljen sem“, je dejal in razvezal barvasto tkanino, v kateri je imel droben, svetel pesek.

„Naj gre k vragu“, dejal je prijatelj natiham; „te vrste ljudje niso čisto samo usiljivi, ampak tudi mestrni.“

Meni pa je stvar ugajala in rad sem dovolil, da mi odkrije bodočnost.

(Dalje prih.)

bi jih izpustili iz preiskovalnega zapora. Vse prošnje so odbili.

Vlada je zaprla za negotov čas gordarsko in rudarsko šolo v S. Anici, ker se se dijakci udeležili škandalov pri namočanju škavniškega nadžupana.

Lavorike, ki se jih pridobili debrecinski razgrajati nasproti Kovacu, ne dajo miru pristašem koalije v Szegedinu. Čez nekaj dni namreč nastopi svojo službo novi szegedinski višji župan dr. Mhael Nagy. Pripraviti mu hočejo spodoben sprejem po debrecinskem vzorcu. N ki szegedinski list priobčuje sledeči inerat: „Nakupujem pokvarjena jajca v vsaki množini za dobro ceno.“ Inerat ima tudi natančni naslov lju bitelja gnjilih jajc.

Skupni ministrski svet.

Včeraj je bil na Dunaju skupni ministrski svet. Razpravljali so o carijski zvezi med Bulgarijo in Srbijo in o trgovinskih pogodbah. Trg pogodbe z Nemčijo uveljavijo na vsak način s 1. aprilom, z Rusijo in Italijo nameravajo pospešiti pogajanja, tudi s Srbijo hoče naša vlada nadaljevati prekinito pogajanje, ker je Srbija voljna opustiti carinske zvezoz z Bulgarijo.

Japonski in ruski uradniki.

Peterburg. Tukajšnji poštni in brozjavni uradniki so dobili noveletni pozdrav od svojih kolegov v Tokiu.

Nemški kmetje iz Rusije.

Nemški listi poročajo, da se bo v Berlinu osnovani odbor za podporo trpečim Nemcem v Rusiji raztegnil po celi državi. Posebno bodo izkušali pridobiti nemške kmete iz Rusije, da bi se stalno naselili na pruskem vzhodu. V prvi vrsti naj bi jih naselili po poljskih krajih.

Kdo postane predsednik francoske ljudovlade?

Izid volitev v francoski zbornici je precej neugoden za Doumerja, ki je dobil le malo večino. Radikalci sodijo, da bo izvoljen za predsednika francoske republike Fallieres. Volili ga bodo malone vsi Sarriemovi pristaši in kakih 200 senatorjev.

Pod italijanskim protektoratom.

Carigrad. Tudi italijanski dominikanci, ki imajo svojo naselbino v Galati in so bili prej pod francoskim protektoratom, so izobesili italijansko zastavo ter se se francoskemu poslanstvu zahvalili za dosežaj izvrševani protektorat.

Položaj v Sangaju.

Sangaj. Mesto se je sedaj popolnoma pomirilo. Tuje čete so odpoklicane.

Nemiri in upor v Rusiji.

Witte je izjavil odpeslaništvu „Zveze iz 30. oktobra“, ki je prosilo, naj odpravijo prepoved o shodih, da je težko določiti čas, kdaj bo sklicana gosudarstvena duma. — Predlagali so mu, naj jo skliče 28. aprila. Car pa zahteva, naj je skličejo prej ko mogoče. Witte je tudi izjavil, da kmalu izdelaje zakon, ki bo uredil razmerje gosudarstvene dume z državnim svetom. V državnem svetu bo 176 članov. Polovico bodo izvolila zemstva, plemstvo, trgovci in industrialci.

O nemirih poročajo: Kakih 50 vstašev je zažgale na Kurskem grad Neuenburg, ki je last grofa Reckeja. Opustošili so tudi pestvo grefa Medema.

V polanski okolici so razburjeni kmetje. Posestnikom branijo izvažati les na Prusko. Kmetje odobravajo livko vstajo.

V Moskvi so usmrtili 18 na smrt obsejenih revolucijonarjev.

„Daily Telegraph“ poroča iz Nagasaki: Slaba poročila dohajajo iz Sibirije. V Irkutsku je bil boj med kazaki in upernimi vojaki. Ubitih je bilo več sto vojakov. Mrtva trupla so pemetali v Bajkalsko jezero.

Iz Kodanija poročajo, da se se uprli mornarji na ruski prevoznici ladji „Knez Gorčakov“. Ruska vlada je zatrla upor.

Zaprla so poleg poljskih urednikov, katerim so tiskarne zapečatili, mnogo poljskih plemiških posestnikov, zdravnikov in odvetnikov. Poljaki so zelo prestrašeni.

Protijudovski izgredi so bili v podolskem mestu Bešat med pravoslavni prazniki. Mesto gori.

Poročajo o vstaji na Gurienskem in Mingrelienskem. V omenjeni deželi pošiljajo vojake iz severnega Kavkaza. — Podrobnih poročil še ni.

Spominjajte se „Družbe sv. Cirila in Metoda“

Dnevne novice.

O imenovanju nadškofa v Gorici.

Gorica, 10. jan. Tridentška „Voce cattolica“ si je dala poročati iz Rima, češ, da je v Gorici veliko ogorčenje proti temu, da bi Slovenec dr. Sedej postal nadškof in da bo zato nadškofem imenovan Italijan iz Tridenta. Tu pa ni čutiti nobenega takega razburjenja in je vse to le laška intriga.

Priprava za liberalni zaupni shod.

Da bi dr. Tavčar pokazal, da je on edini zaupnik liberalne stranke, ki odseka glavo vsakomur, kdor ni z njim en h misli, je včeraj pod naslovom „Brez šabnosti pri nas ne gre“ grdo napadel in zdelal g. dr. Pežarja, ker je ta izrekel na uradniškem shodu bričko, a neoporečno resnico, da je treba podpreti lene poslance. Dr. Pežar ni imenoval nikogar. A takoj se je oglasil — dr. Tavčar. Kliči lenega poslanca in oglasi se dr. Tavčar: „Ali sem jaz bog, ki lahko vse naredi in na njegova finančni minister komaj čaka, da mu edre državno vrečo? Ali sem v njihov kimpež vpreženi osliček, katerega smejo bičati in brcati, kakor se jim zljubi?“ Tako se jezi in lopne po glavi vsakoga, ki mu kaj ugovarja. In vendar je res, kar se je govorilo na uradniškem shodu, in nobeno zmerjanje tega ne spravi iz sveta. Dr. Tavčar rabi le priložnost, da z zavihanimi rokavi vsakemu dokaže, da ne trpi ugovora. To je njegova priprava za liberalni zaupni shod.

Slovenski umetniki v Londonu.

Slovenski slikarji se nameravajo udeležiti avstrijske razstave v Londonu.

— Seliškar je v včerajšnjem „Narodu“ napisal daljšo motanico na naslov načelstva „Združne zveze“. Razkril je v nji svojo lepo dušo: Mož je na Zvezo jezen zato, ker ta neče plačevati za grehe, ki jih je sam zakrivil. Po naših informacijah zahteva načelstvo Zveze od svojih revizorjev, da delajo strogo po zakonu. Revizorji morajo podati natančno poročilo o svojem delu načelstvu, ki potem dalje sklepa. To načelo je bilo Seliškarju osebno tudi večkrat povedano in pri občnih zbiorih ga je predsednik javno preglašal. Seliškar je prišel v navskrižje z zakonom; bil je obsojen in ebrnil se je na načelstvo Zveze, naj poravnava zanj pravne stroške. Načelstvo je pa soglasno odbilo te zahtevo, ter poudarjalo, da je za svoje delovanje revizor sam osebno odgovoren, in da Zveza na noben način in v nobenem slučaju ne prevzame pravnih stroškov, ki si jih kdo sam nakoplje. To je razjelo Seliškarja. Jasno je kot beli dan, da bi bil ta mož, ko bi bilo le količkaj mogoče, zvalil svojo krivdo na zvezo. Dobro ve, da pred sodiščem tega ne more. Dobro ve, da mu načelstvo nikoli ni dalo nobenega ukaza, ki bi bil v nasprotju z zakonom. Ravno tako je izključeno, da bi mu bil dr. Susteršič svetoval kaj nepostavnega. — Cesar ne more pred sodiščem, to pa seveda more pred „Narodovimi“ somišljeniki svobodno. Tam naj se zviija in laže še dalje, kakor mu drago. Pred „Narodovim“ sodiščem se pa načelstvo „Zveze“ ne bo zagovarjalo, saj je govorilo dovolj jasno s tem, da je dalo izbrisati Seliškarja iz vrste svojih revizorjev. Pristojnim oblastem je seveda vedno prosto, da preiščejo, kako posluje „Zveza“. Našli bodo pač, da se mora boriti čisto s propalci in brez značajnimi lažavci, a uvideli bodo tudi, kakor se je to zgodilo v slučaju glede na trnovsko gospodarsko društvo, da načelništvo izvršuje svoj pesel strogo zakonito v smislu svojega visokega smotra v okviru svojih pravil. Seliškar je popolno lažnivo svojih podatkov, s katerimi je nalaгал liberalno stranko, priznal s tem, da navaja zdaj čisto druge številke in dejstva, nego v prvem članku. Tuji zdaj je liberalce zopet nalaгал — teknilo jim! Za liberalno stranko je le značilno, da je pobrala poleg raznih odpadkov tudi Seliškarja. Lahko pstrežemo z osebnimi podatki o morali in značaju Seliškarjevem, ki dokazujejo, da je on res pravi mož za liberalno stranko.

Orientni ekspresni vlak.

Poroča se nam, da se je sprico poročil zagrebške trgovske zbornice o oie vtem ekspresnem vlaku, ki naj bi vozil me to preko Dunaja čez Italijo in Zagreb na Belgrad, niže avstrijsko društvo za tuje obrnlo do kompetentnih faktorjev v Parizu in prejelo od teh potrdilo, da nihče ne misli na opustitev sedanje smeri orientnega ekspresnega vlaka. Hrvaški listi pravijo, da ni nihče mislil na opustitev stare smeri ampak samo na osnivanje nove poleg stare.

— Na Opčini bo zidala južna železnica velika kletnica.

— Električno razsvetljavo dobi Sisek Električna centrala bo veljala 215 000 K

— Imenovanja na zagrebškem vseučilišču. V kratkem bodo baje imenovani za profesorje na zagrebškem vseučilišču: Tomaš čv milienec dr. R. R. rauer in Čavrkov svak dr. Miller, da pa opozicija ne bo preveč mrmrala tudi dr. Jurij Vrhanic

— Prvi kandidat za naknadnim izpitom v Avstriji. Dne 4. t. m. je na dunajskem vseučilišču napravil slusatelj zagrebškega vseučilišča g. Pet r V. larić iz Vrbnika v Dalmaciji predpisani naknadni izpit. To je prvi absolvent zagrebškega vseučilišča, ki je vsled znane Hartlove odredbe napravil tak izpit

— Vrhiška železnica je dobila nove vozove, ki se nimajo napisov. Zahtevamo da se napravi slovenski napis! Čudno je, da ima vrhiška železnica še vedno samonemške vozne listke, dasi na celi progi ni nobenega Nemca! Te dni se je vrhiškemu vlaku primerila nezgoda. Pri Dragomerju se je nakrat ustavil, ker železniški stroj ni mogel naprej. Morali so mu potem boljše podkurtiti.

— Poučno predavanje. V soboto, dne 13. t. m. bo v gostilni „Na Vratih“ v Novem mestu predavanje „O preiskovanju mleka“. Predaval bo g. pristav V. Rohrmann. Začetek točno ob 8. zvečer.

— Poštna vest. Razpisuje se mesto poštnega odpravnika pri c. kr. poštne uradu (III/4) v S. t. Juriu pri Kranju.

— V likvidaciji je konsumno društvo v Rasnovcih

— Srbski prestolonaslednik na Slovenskem. Srbski list „Vojška“ trdi, da je meseca avgusta srbski prestolonaslednik potoval skozi Kranjsko ter se nekaj časa incognito mudil tudi v Ljubljani.

— Važna iznajdba štedljive gospodinje. Gospa M. Kaučičeva na Dunaju je iznašla za gospodinjstva in prodajalce jedilnih stvari nujno potrebni aparat Hydros. Ta patentovani aparat povzroči, da estanejo vsakovrstna živila kakor kruh, pecivo, sir, surovo maslo, narezane gnjati, klobase itd. brez upotrebe ledu mnoge dni popolnoma sveža. Hydros izdeluje švedska akcijska družba Alfa Separator, katera ima tovarne in zastopstva po vseh državah Evrope. Cena aparata je vsled ogromne fabrikacije tako nizka, da si ga lahko nabavi vsaka gospodinja. Hydros se dobva pri vseh boljših trgovinah z železnino in kuhinjskim orodjem Avstrije in Ogrske.

— Potres so 10. t. m. čutili tudi v Trstu.

— Upor v kaznilnici je bil v Kopru, ker kaznjenci niso bili zadovoljni z izpremenjenim redom izprehodov. Iz Trsta sta odšli v Koper dve stotnji vojakov. Sedaj je zopet mir.

— Umrl je v Gorici Mat. Poje, upokojeni nazoren k redarstva.

— „Abstinent“. Društvo „Abstinent“ nam poroča: Prvi javni shod izven Ljubljane je priredilo društvo v nedeljo, dne 7. t. m., v delenski vasiči Žalni. Za dobro stvar navdušenemu ekonomu boštanske graščine g. Josipu Vertačniku se ima društvo zahvaliti za lepo število članov, katere mu je on pridobil v Žalni in nje okolici. Oa je sklical tudi ta nedeljski shod, ki se je vršil popoldne ob 3. uri v ondojnih šolskih prostorih. Udeležba na shodu je bila nepričakovano obila. Prostorno šolsko sobo so napolnili krepki možje, pošlene žene in dekleta ter vrli mladenci. Pod predsedstvom žalinskega gosp. župnika Lud. Schiffererja se je vršil shod, na katerem je gospod stolni vikar Luka Smolnikar v dobro uro irajajočem poljudno in jasno sestavljenem predavanju naslikal mnogotere izmed pogubonosnih vplivov pitja alkoholnih pijač. Ovgel je z jasni dokazi vse protugovore pivcev in pezial navzeče, da ako se takoj ne moreje odpovedati pitju alkoholnih pijač, naj izkušajo vsaj isto med seboj omejiti in skleniti, da ne bodo nikogar niti k pujsilili, niti se sami dali siliti. Ko je gospod predavatelj na podlagi statističnih podatkov navajal številke, ki glasno pričajo kako ogromen kapital se žrtvuje leto za letom samo na Kranskem v želo nenasitenemu sevrážniku slovenskega naroda — demonu alkoholu, so se navzoči opravičeno zgrajali nad temi številkami. Z vidnim zanimanjem so sledili navzoči poslušalci lepemu predavanju. — Nate je poročal društveni tajnik g. Podlesnik o društveni organizaciji, pojasnil njen pomen in namen ter primerjal društvo „Abstinent“ krepki armadi, ki gre navdušeno na boj proti največjemu sovražniku človeštva, alkoholu. Vodi pa to mlado vojsko v boj samo ljubezno do ljudstva in želja pomagati istemu do moralnega in materialnega dviga. — Ia vstajali so sivolasi možje ter pripovedovali

izkušnje iz lastnega življenja. Na podlagi dolgoletnih opazovanj in izkušenj so trdili, da alkohol ne koristi niti zdravju niti moči. Pa so zmaievali resni možje z glavami: „Teško bo šlo, težko...“ Res, težko gre iz početka, toda kako veselo, prijetno življenje potem. Poguma je treba! — Pa se je oglasil mož, kateremu se je poznalo, da je med shodom gledal globoko v kozarec in prišel naravnost iz gostilne na shod; ta je trdil, da brez pijače ne gre žveti. Dokazala pa sta mu gg. predavatelja, da gre živeti tudi brez opojne pijače in mož je potrt odšel. — Prglasilo se je takoj na shodu 9 članov, tako da štje sedaj prijetna žalska dolina 19 absinentov in abstinentnj. — Naše somišljenike izven Ljubljane presimo, da nam naznanijo, ako žele, da priredimo še kje drugod slšno predavanje. Radevolje smo pripravljeni iti kamorkoli predavati o abstinentci in njenih koristih.

— Imenovana je za prvo učiteljico v Spodnjem L. gatcu gđd. Marija Remžar.

— Iz Kranja. Tukajšnje izobraževalno društvo je zopet pričelo s predavanji. Predaval je v nedeljo ob 6. uri zvečer prof. Egen Jarc o „meščanstvu v srednjem veku“. Jko zanimivo je bilo predavanje, še zanimivejš, ker se je g. predavatelj oziral zmiraj na naše domače mest Udel žba je bila prav poveljna. Predavanje pa je imelo še eno prednost, ki jo včasih pogrešamo, da ni bilo predolgo. Zanimiva, bogata snov, hvaležna tudi, da se o nji predava, se nam je podala v dobri pol uri, tako, da večer ni bil samo podučen, ampak tudi zabaven. Kakor nam je g. prof. obljubil, nam bo predaval prihodaj e kupčijstvu v srednjem veku s posebnim ozirom na naše mesto. Da, ta je prava, g. profesor! Taka predavanja so razvedrilna, razumljiva in izobraževalna. Želeli bi le da bi se vam občinstvo še mnogoštevilnejše pridružilo.

— Iz Sofije. Vsled novega obrtnega zakona so se razprli mojstri s pomočniki. Ti so priredili velike demonstracije v Sofiji in drugod. — V sredo, dne 17. januarja praznujejo v celi B lgariji 25 letnico smrti Neofita Rilskega, znamenitega nemškega bolgarskega moža, ki je reformiral bolgarske šole in si take stekel velike zaslugue za kulturni napredek bolgarskega naroda.

— Drobne novice iz Toplice na Dolenjskem. Zadnji potres, dne 2. jan. o polshestih jutraj smo tudi tu dobre čutili. Sunej je bil kratek, pa čvrst, ure na steni so zabrenkale in vsta zadegljala. Kmetje pravijo, da te pomeni dobro letno. Naj bi se jim ta potresna razlaga uresničila. — Zupnik tržaške škofije g. Michael Sobar, ki pri nas biva v pokoju, je za srčno hibo nevarno obolel. Priporočen badi duhovnem sebratom v molitev. — Dobili smo novega organsta in ob enem občinskega tajnika v osebi g. Josipa Kavčiča. S svojim prijaznim, olikanim vedenjem ter s svojo spretnostjo v občni službi se je občinstvu brž prikupil. Služil je nekoliko časa kot organist v Planini, pozneje šest let v Žabnicah na Koroškem. Ondi je oskrboval tudi petje in orgljanje na slavni božji poti na sv. Višarjah. Koroškim nemčurjem je bil trn v peti, ker Kavčič nikdar ni skrilval svoje slovenske narodne navdušenosti. Kavčič je tudi fotograf, zbirka njegovih fotografij dokazuje talent in spretnost. Na sv. Višarjih se mu je dal celo saksonski kralj fotografirati, ki ima v najemu tamošnji lov divjih koz. V vsakem oziru je g. Kavčič za Toplice izvrstna pridobitev. Kar se tiče izvežbanosti v glasbi, zlasti v orgljanju, ga smemo šteti med najboljše organiste v škofiji. Za Toplice se tudi kaj takega spodobi. Ob prijateljskih večerih bo Kavčič drage volje na glasoviru igral koncertne in plesne komade v obedni dvorani grajske „restavracije“. — Naši gostilničarji so napeljali v svoje ledenice te dni lepega, kristalnog čistega ledu. Človeku se je naprej sline cedijo po okusni pivi, ki jo bo o polletni vročini ta led ohlajal. — Iz seljevanja v Ameriko traja dosledno dalje. Noben ugovor ne izda. Ne da se tajiti, da naše ljudi žene onkraj morja edinele žela po boljšem zaslužku, a v moralnem oziru bo imele izseljevanje za naš narod žalo-tne posledice. Mnogo rodbinskih očetov je peza-bilo na doma ostale žene in otroke, več let že ne pišejo domov, izmed moške mladine malokdo pošlje kaj denarja v Evropo, ves zaslužek mine po ameriških „hauzih“ in „salonih“.

— Potres v Kalabriji. Gotovo se še vsi spominjate poročil p. casopisih o groznem potresu v Kalabriji. Pavsed se nabirajo darovi. Za popoln običek enim, ki so bili poškodovani ob potresu v Kalabriji, prodaja knjigarna Luigi Manuelli, Via del Preconsolo 16 Firenze za eno liro in pol (1.5 L) — priloži naj se 25 centezimov za poštnino — prvih sto eksemplarov prekrasne knjge: „Poverimorti“ (Uboogi mrtveci), ki jo je spisal znani pisatelj Eliseo Battaglia. — To je tista knjigarna, kjer je izšel Barbierjev „Jezus“.

— **Samoumor sobarice.** Sobarica v sobotno jutro v Velikem Ljubljani, po imenu Lepi, se je usmrtila s strelom. Našli so jo pred orožniško postajo mrtvo v lepi obleki.

— **Mornariške vesti.** Za jahto mornariškega poveljnika je določena križarica 3 razreda „Tiger“. „Pelikan“ bo od slej služila za torpedno založno ladjo. V pokej je stopil korvetni kapetan Normann-Friedenfeld.

— **Nevarna oseba** je ubegli Bregant iz ljubljanske kaznilnice, ki so ga te dni v Gori. Bregant je sedel 9 let v ljubljanski kaznilnici zaradi umora, 14 mesecev zaradi vpleta in 6 mesecev zaradi žaljenja vere. Sedaj ga bodo iz Gorice poslali nazaj v Ljubljano.

— **Dobavni razpis.** C. kr. trgovsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebuje ravateljstvo državnih železnic v Belgradu za leto 1906 večje množine hrastovih tramov in desk, jelovih in borovih desk. Pisne ponudbe je vložiti najkasneje do 22. januarja 1906. opoldne pri gori imenovanem ravateljstvu. Prepis dobavnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Potovalno knjižnico za obmejne Slovence na Stajerskem** snuje stajerski pododbor „Slovensko kršč. socialne zveze“. Podjetje je eminentne važnosti za ohranitev in okrepitev slovenskega narodnega življa. Težbe in tarnanje stajerskih listov morajo oči odpreti vsakemu rodoljubu, v kaki nevarnosti se nahajajo obmejni Slovenci. Da se uresniči ustanovitev potovalne knjižnice ima pododbor dobro voljo, nima pa zadostnih sredstev. Prosimo torej čitatelje tega lista in vse Slovence, naj po svojih močeh podpirajo to potrebo akcijo s knjigami in denarnimi prispevki. Mnogo knjig leži v omarah in zabojih čg duhovnikov, uradnikov, profesorjev, učiteljev in t. d., ki jih ne bodo nikdar več čitali. Pošljite jih obmejnim Slovincem in postale bodo naroden kapital, ki bo v kratkem prinašal obilnih obresti. . . ! Zaupniki za posilovanje knjižnice so že v mnogih krajih pridobljeni. Darila in knjige naj se blagovolijo pošiljati na naslov: Jožef Krajnc, kaplan. Sv. Peter niže Maribora.

— **Luteranska propaganda na trgovski šoli v Celovcu.** Neki učitelj na celovski trgovski šoli je pred bežničnimi počitnicami razdelil med učence poročilo luteranskega pomožnega društva za Koroško in jim naročil, da poročilo razdele doma na počitnicah med svoje znance. Čudno je, da se ta učitelj ni upal razdeljevati omenjenega poročila celovskim domačinom, temveč samo tujim učencem. Se je pač bal, da ne bi se prekmalu izvedelo njegovo agitatorično delo. Trgovska šola je pač lahko ponosna na takega učitelja, ki ji je ustvaril nov predmet — luteranske propagando.

Ljubljanske novice.

— **li Slovenski trgovec iz Peterburga.** V Ljubljani se je te dni z družino mudil slovenski rojak gospod Kos, ki ima v Peterburgu ugledno trgovino. Stanoval je v „Unionu“.

— **li Maščevanje Ljubljančana.** Lastnik v brambovski vojašnici v Zadru, Ljubljančan Anton Svirgelj, je bil nedavno odpuščen, ker se ni držal kontrakta. Vselej tega se je hotel Svirgelj maščevati; polil je mize in stole v kantini s špiritom in jih je hotel sežgati. K sreči so to hitro zapazili in Svirgeljna zaprli.

— **li Michelangelovo sliko** v Schwentnerjevi izložbi razstavi danes znani konservator g. Moretti. Slika nam kaže snemanje Zveličarja s križa.

— **li Odbor vojaškega veteranskega kora v Ljubljani** naznanja, da so predpriprave za veselico, katere se vrši dne 3. februarja t. l. na Starem strelišču v najlepšem tiru — Z razpošiljanjem vabil se prične še ta teden.

— **li Aretovana** je bila predčerašnjim 16-letna vlačuga Marijana Jesenkova iz Zminca pri Skofji Loki, zaradi raznih tatvin in goljufij. Jesenkova je bila zaradi tatvine in goljufije že petkrat kaznovana in so jo oddali sodišču.

— **li Velikodušen čin.** Gosp. Fran Kadilnik, blagajnik v p., podaril je za mestne uboge znatni znesek 300 K.

— **li Jubilej slov. igralke.** Domača igralka gospa Avgusta Cerar-Danilova bo praznovala koncem tega meseca 25letnico, odkar deluje na slovenskem odru. Ob tej priliki se bo vršil na čast umetnici, ki je 25 let ostala zvesta domači pozornosti, časten večer, uprava gledališča pa ji je odstopila gledališče. Upamo, da izvrši tem povodom občinstvo v polni meri častno dolžnost napram domači umetnici, s katero je ozko spojen napredek slovenskega gledališča.

— **li Slovensko gledališče.** Kemična opera „Zvonovi k rnevljski“ dosegla

je tudi pri četrti uprizoritvi povoljen uspeh. Res je, da pogrešamo za interpretacije posameznih uleg oseb; ta nedostatek je zlasti kričel pri manjših, epizodnih partijah. Pri peti se tudi, da dobi igralec ulogo s pevsko partijo; igra izborne, a pevskega daru mu Stvarnik ni dal. Zato je že marsikatera opera zašla na operetni nič. Toliko vobče. S predstavo smo bili zadržani in tudi občinstvo, ki je domalega napolnilo gledališče. Vidi se, da ima opera privlačne sile. Marsikdo je bode zbog njene melodijskosti in lahko umljive glasbene koncepcije rad poslušal dvakrat, trikrat. Občinstvo ni štedilo z burnim priznanjem in aplavzom in je odlikovalo posamezne soliste tudi obodprti pozornosti. Zlasti je žel burno priznanje g. Lier, ki je begatega sleparskega skopuha izborne predstavljaval, rekše igra l. — Skoda, da ni tudi pevec. Prizor v zadnjem dejanju je bila njegova „glanz“-partija, medtem ko se nam je zdelo, da je v drugem dejanju (strahovi v gradu) vendarle nekoliko ekstempriral Sicer se pa njegova mimika in geste uprav dovršene. Gdč Rindova je pevka dobre šole in priključivega organa; intonacija jej je pravilna. Dasi je ravno okrevala od bolezni, pela je vrlo dobro. — G. Orželski je bil dober, a če bi bil še boljši, bilo bi nam tem ljubši. Tople hvale pa zasluži g. Kočevarjeva; manjka ji le šole in gledališke rutine. Seve, kje naj pa to dobi? Pri nas javlinali. . . . G. Z. a. h. kaže poveljen napredek. Meški zbor je krepak; močni so zlasti basi; ženski nekoliko zaostaja. — V četrtek, dne 11. januarja se uprizori v sezoni prvič velika drama „Vstajenje“ po L. Tolsteja slavnem romanu. Glavni ulogi Katjuša in kneza Dmitrija igraata letos gdč. Spurna in g. N. u. i. d. Drama nam kaže vpreizredno sliko iz ruskega življenja, ter doseže predstava gotovo popola uspeh, kakor l. 1904. ko se je drama predstavljala prvič na slovenskem odru.

— **li Umrli so:** Fran Leben, delavec, 82 let, Hauptmanica 1, srčna kap; Ivan Kreč, krojačev sin, 1 dan, življenska slabost.

Razne stvari.

Najnovejše.

Belgijski kralj oženjen. Potrjuje se vest, da je belgijski kralj Leopold lani se oženil s hčerko meščanske rodbine ter da ima iz tega zakona že sina.

Haeckel bolan. Znanstveni profesor dr. Haeckel je obolel na revmi in je moral opustiti poučevanje. Zdravniki upajo, da si bo na jugu opomogel.

Umor v Belgradu. V Belgradu so neznani lopovi ubili gostilničarja Kosta Nikolića ter mu oropali 2000 dinarjev in vrednostnih papirjev.

Skala se je vdrla na mrtvaški izpred. Iz Albertville v Savoiji poročajo, da se je z gore vdrla velika skala, ko je mrtvaški izpred z mrtvo deklico šel na pokopališče ter strla mrtvaški voz in več oseb.

Nekdanja srbska kraljica Natalija je naprosila srbsko vladu, da ji izroči truplo njenega sina Aleksandra. Umorjeni srbski kralj je pokopan začasno na belgrajskem pokopališču Natalija želi pokopati truplo svojega sina v slavonskem gradu Krušedol, kjer sta pokopana kralj Milan in srbska kneginja Ljubica. Kraljica hoče izposlovati tudi dovoljenje cesarja Franca Jožeta.

„Saharski cesar“ težan radi dolgov. Maroški sultan toži saharskega cesarja za 300 000 frankov. Vlada puščave je poslal nekoč sultanevega vezirja v London, naj nakupi zanj dvorne oprave za 300 000 frankov. Sedaj jih pa neče plačati. Vezir mu je pisal: „Ako ste Jacques, cesar Sahare, plačajte, ako pa ste kramar Jacques Lebandy iz Pariza, in nočete plačati, vas pa težim“. To se je res zgodilo.

Prostozidarji med francoskimi častniki. Stevilo prostozidarjev med francosko armado vedno raste. Ti častniki delujejo silno složno in si izkušaje pridobiti več in več privrženecov. Vsekakor je to opasno za francosko vojsko.

Nemoi se boje poljskih pesmaric. Iz Gdanskega poročajo, da je zaplenila tam policija 2500 poljskih pesmaric. Nemci imajo torej že strah pred poljskimi pesmaricami.

Zenske kot odvetniki. V združenih državah je po zadnjem ljudskem štetju nad tisoč ženskih odvetnikov. Kar so nastopile ženske ta posel, še ni dolgo. Tako ni bilo pred osmimi leti še nobene advokatinje v New Yorku, zdaj pa jih je nad 50. Gmotno stanje vseh je zelo dobro in imajo letnih dohodkov od 20 000 do 160 000 K.

Kje so najbolj plačani uradniki? Menda nikjer niso visoki uradniki tako sijajno plačani kakor na Ruskem. Najbolje plačani uradnik je poslanik v Carigradu, Šenovjev, ki dobiva letnih 77 000 rubljev. Izmed ostalih poslanikov dobivajo Nelidov, O. ten Sacken in knez Urusov po 75 000 rubljev, Muravjev 60 000, minister

Lamsdorf 34 000, poslanik na Nizozemskem Struve 33 000, grof Witte 30 000, gr. f. Svelskij 24 000. Pobjedonoscev, knez Hlkov, Jermolev in Goremkin so dobivali po 22 tisoč rubljev. Nižji uradniki so seveda zato beraške plačani.

Italijanska cenzura. Italijanska cenzura je še strižja od ruske. Tako poroča dopisnik nemškega lista „Münchner neueste Nachrichten“ v Rimu, da mu je zaplenila sledeči stavek v neki, navedenemu listu poslani depeši, govoreča o listu „Secolo“, ki je pisal takrat zoper trojno zvezo: „List „Secolo“ je inšpiriral državnozbornski predsednik Markesa.“ Neke drugo depešo, kjer je javljal o sestavi nove italijanske vlade, se mu zadržali štiri dni. Dopisnik ob koncu vprašuje, če je sploh mogoča cenzura v deželi, ki se želi imenovati demokratska.

Antialkoholiki med železniškimi uslužbenci. V Berlinu se je osnovalo med železniškimi uslužbenci zvezno društvo abstinentov, ki obsega eno skupino železničarjev v Nemčiji in druge v Avstriji.

Francoski odvetnik aretovan. Iz Pariza poročajo: Preiskovalni sodnik Cavalillan v Marsilji je dal zapreti pariškega odvetnika Destreza, branitelja mednarodne tatinske družbe, ker se je branil povedati, kje da biva neki člen te družbe. Razum tega so bile zaplenjene vse listine odvetnika, ki je bil izpuščen na svobodo še le, ko je pet ur prebil v zaporu. Predsednik pariške odvetniške zbornice je protestiral na pravosodnem ministrstvu proti temu postopanju preiskovalnega sodnika. — Ministrstvo je nemudoma odredilo preiskavo.

Nova luč. Cez 400 nemških državnih kolodvorov, veliko število vasij in tovarnih je razsvetljenih s takozvano „Kerosovo“ lučjo, katere mi niti ne poznamo ne. Kerosova luč nastaja iz petroleja, ki zgore v nalašč zato napravljenih svetilkah z velikanske svetilobe in brez dima. Razsvetljava s Kerosovo lučjo je menda pet ali šestkrat cenejša kot jednako močna luč, ki jo nam dajejo električne obločnice. Ako pomislimo, da obločnice v Ljubljani in v Postojni razsvetljujejo le neprimerno večje prostore boljše, kot navadne petrolejke, morame biti pač veseli te nove iznajdbe, ki obstaja v tem, da se iz petroleja na poseben način dobiva še cenejša in boljša luč.

Važna iznajdba. Že dolgo so se delali poskusi, kako bi bilo mogoče ne le brzojaviti v daljave besede in črke, ampak potem elektrike tudi prenesti razne rokopise, načrte in slike. Sedaj je angleški inženir H. C. Braun ponudil angleškemu ministrstvu za pošto in brzojav na pregled in poizkus nekaj stroj, s pomočjo katerega je mogoče poslati popolnoma originalne rokopise in sploh rokopise v daljavo. Pravijo, da s pomočjo tega aparata lahko v pol ure pošljejo fotografijo katerega zločinca najmanj 300 policijskim uradom. Aparat se nazivlje „elektrograf“ in je take enostaven, da tudi dete lahko z njim dela. Zvezati ga je mogoče tudi s telefonom in brvojavom Velike važnosti je za trgovino, ker se podpis lahko dobe po njem kakor originalni, ki imajo veljavo za razna izplačila in naročila.

Oslapela na plesu. V New Yorku je bila božične praznike velika veselica s plesom v velikem in lepem lokalu, kjer se je bilo našlo mnogo gostov. Kraljica plesa, lepa miss Ana Schraub, pa je zakričala nenkrat in padla na tla. Ko so jo spravili k zavesti, je vprašala navzoče, zakaj je vse tako temno. „Svetlo je, vse luči gore,“ so ji odgovorili. Dekle jih ni videlo, bilo je slepo.

Poizkusi s stenioami. Profesor Ross, predsednik slavne šole za tropično medicino v Liverpoolu, je prišel potom inserata v posest mnogih živih stenic. Za vsak živ eksemplar je dal nekaj denarja in tako jih je nabral zelo veliko množino. Pri nadaljnjem preiskavanju je prišel do zaključka, da razširjajo stenice malarije na isti način, kakor moskiti. Tudi ostale nalezljive bolezni se po stenah zelo hitro razširjajo.

Zaklad v grobu. V kraju H. bos na Ogrskem so izkopali iz groba vsled posebnih vesti posestnico Suzano Cropp. Komisija je našla v grobu 500 000 K v gotovini. Dedič je neki Peter Cropp, ki je odšel pred 10 leti v Ameriko, da se odtegne vojaški dolžnosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Jesenice, 11. jan. Iz zanesljivega vira smo obveščeni, da je Tavčar vložil proti nam tožbo radi hudodelstva po paragrafu 76. Bomo pozneje o tej zvižadi govorili. Liberalci nas hočejo pri velitvah izključiti po § 3 obč. reda. (Glej današnji dopis z Jesenic na „Slovenčev“ prilegi. Ur.)

Budimpešta, 11. januarja. Notranje ministrstvo je naznanilo oblastim, da je na Ogrsko prišlo 17 anarhistov, večinoma Spancev, katere so izgnali iz Nemčije.

Dunaj, 11. jan. Danes zjutraj so tu zopet čutili lahek potresni sunek. Potresno središče je bilo jako oddaljeno.

Dunaj, 11. jan. Danes sta bila pri Bylandt Rheidtu poslanec Pergelt in Pachter ter se priteževala, da dobe Slovani po novi volivni reformi preveč mandatov.

Dunaj, 11. jan. Fejervary je bil danes eno uro pri avstrijskem notranjem ministru Bylandt Rheidtu. Fejervary danes in jutri še ostane na Dunaju, da je na dispozicijo cesarju. Danes je bil Fejervary eno in pol ure pri cesarju.

Varaždin, 11. jan. Obravnava proti obč. svetniku V. u. r. a. d. i. n. u., katerega dolže, da je pri „naprednih“ izzivanjih proti čisti stranki prava ubil delavca Iliča in proti soobtoženemu Kriškcu je končana. Oba obtoženca sta izpuščena na svobodo. Obsojba se izreče naknadno.

Inomost, 11. januarja. Ker je število italijanskih dijakov v Inomestu zelo padlo, se je dijaške podporno društvo italijanskega razšlo.

Koper, 11. jan. 25 voditeljev upora v kaznilnici je zaprtih v strogem zaporu.

Trst, 11. januarja. Zaradi ponarejanja vina je obsojen Konst. Vasilij na 5000 kron globe.

Trst, 11. januarja. V Kalkuti je silna kolera. Za ladje so izdane stroge zdravniške odredbe.

Vratislava, 11. jan. Urednik soc. dem. lista „Volkszeitung“ Löwe je radi hujskanja obsojen v enoletno ječo.

Berolin, 11. januarja. Poroka nemškega princa Eitel Friderika s princezino Oldenburško bo skupno s srebrno poreko nemškega cesarja 27. aprila.

Poznanj, 11. januarja. V Poznanju in Gerlitzu so aretirani nekateri podčastniki, ki se prodajali modele pušk Rusiji in Franciji.

Reka, 11. januarja. Tukajšnji stavci zahtevajo, da se jim prizna budimpeštanski cenik, ali bode pa štrajkali.

Belgrad, 11. januarja. Prestolonaslednik je imenovan generalom in zapovednikom kavalrije.

Carigrad, 11. jan. Tukajšnji Slovani niso zadovoljni, da je Avstrija stala na čelu pri mednarodni demonstraciji proti Turčiji in bi rajši videli vodstvo v rokah nevtralne države.

Košica, 11. jan. Skofa Bubiča bo vlada radi dolgov dala pod kuratelo. Škof s 1. febr. odstopi.

Mineapolis, 11. januarja. Tu je pogorel „Weston Hotel“. Osem gostov je zgorelo, a boje se, da jih je še pod ruševinami. Pri gašenju se je ubil poveljnik ognje-gascev.

Bruselj, 11. januarja. Tu se širi vest, da se namerava kralj Leopold v najkrajšem času odpovedati prestolu.

London, 11. jan. Tu se čuje, da se je v bližini Needlera potopil neki parobrod in da je 700 ljudi utonilo. Potrjena ta vest še ni.

Jena, 11. jan. Ernestu Haecklu je boljše in ni nevarnosti zanj.

Sosnovice, 11. jan. Rudarji so kazake izvabili v nekoasedo. Razvil se je boj. Na obeh straneh je mnogo mrtvih. Rudarji so se pelastili rudnika in se izvolili svoje ravateljstvo.

Peterburg, 11. januarja. Car je sklenil, s posebnim ukazom pospešiti sklicanje dume, da bo mogoče sestati se poslancem v Peterburgu že koncem aprila.

Alžir, 11. januarja. Ruska oklopnica „Cesarjevič“ je došla sem iz Sajgena in ostane 14 dni.

Pariz, 11. januarja. Gapon je zapustil Pariz in se ne ve, kje je. Prej je še izjavil, da je vse neresničeno, kar so o njegovih izrekih pisali listi zadnji čas.

Peterburg, 11. jan. Na carjev ukaz zahteva Svjatejšij Praviteljstvujuščij Sinod od vseh praveslavnih duhovnikov, da delajo na to, da se zopet povrne mir in red v prebivalstvo. Kdor bo dal vladi povod k nezadovoljstvu, takoj izgubi službo.

Peterburg, 11. jan. Poštni in brzojavni uradniki, ki so stavkali, so kaznovani na ta način, da morajo več ur delati in da so jim za leto odtegnjene remuncije, prihranke pa dobe uradniki, ki niso stavkali.

Roj za Jesenice.

Dogodke 5. t. mes. v občinski zbornici popisujejo liberalci tako lažljivo, da se mora poštenemu človeku kar gnusiti. Državna pravdnika kličejo v „Sloven. naredu“ na pomoč, da bi župnika Zabukovca in vse, ki so bili tedaj zvraven, preganjali po § 76 kaz. zak., da bi jih spravili v zapor vsaj za eno leto ali, da bi vsaj prišli v preiskavo, ker tisti čas ne bi mogli voliti novega občinskega odbora. — Ker se jim imenovanje liberalnih častnih občanov ni posredilo, hočejo na tak način ohraniti gospodstvo v občini. Prav, naj delajo tako, ljudstvo jih bo do dobrega spoznalo!

Samo kratko ovržemo laži, ki so jih nagromadili v „Narodu“:

1. „Prepustili so (naprednjaki namreč) županu Klinerju, da poskrbi za red in mir. Toda župan ni ničesar storil“. Laži! Župan Kliner se je takoj obrnil na okrajno glavarstvo, ko se naprednjaki odborniki zahtevali sejo za imenovanje častnih občanov in vprašal, kaj naj stori. Ubojalje Schreya, ki mu je rekel, da najbolje stori, ako predsedstvo seje izroči Trevenu. Župan je izročil vodstvo seje 1. svetovalcu Trevenu, in ker ni hotel on voditi seje, je na zahtevo zbranih volivcev odložil županstvo. Tisti hip je postal za vse odgovoren svetovalec Treven kot voditelj županskih poslov. Ker župan seje še ni bil otvoril, moral bi bil Treven zbranim odbornikom reči: „Ker nimamo župana, sklicati bom moral sejo, da volimo novega župana, danes ne moremo zborovati, ker niso vsi odborniki navzoči, pojdite demul!“

Toda ne, Treven je hotel protipostavno voditi sejo, ki je še sklical ni bil, in je kot svetovalec ne more sklicati z drugim dnevnim redom nego: Volitev župana. Navzoči odborniki po odstopu župana niso mogli biti potemtakem javna oblast, ker jih ni 1. svetovalec sklical k županski volitvi. § 76 kaz. zak. zato nikakor ne more priti v poštev.

2. „Zabukovčevi in Pengratzevi pristaši se naskočili dejansko obč. zastop., medtem ko je zboroval. Zasedli se mize obč. odbor., grozili z besedami, s pestmi in z gorjaci, — eden je menda (!) tudi kazal nož — in divjali, kar se da.“ — Same laži! Občinski zastop. ni zboroval, kakor smo že povedali. Nihče ga ni dejansko naskočil. Nihče ni grozil odboru, nikakor ne, najmanj pa z nožem! — Vpili so pač in eni se pripravili s Schreyem, a to vendar ni bil noben dejanski napad na občinski zastop. Da so pa tako vpili, zakrivil je največ Treven, ker je izzival navzoče delavce z besedami: „Saj ne veste, po kaj ste prišli in ker je hotel nepostavno sejo otvoriti. Tudi učitelj Fabinc je izvivajoč besede govoril: „Prej se boste vi naveličali kot mi!“

Da so imeli liberalci že načrt narejen, spraviti župnika Zabukovca in kolikor mogoče veliko svojih političnih nasprotnikov v zapor, priča pa izjava visokosolca Janke Pretnarja pred posestnikom na Savi Vilman Kristalnem: „Prihodnjič pa bomo pri seji odločno nastopili.“ Govoril je tudi nekaj o krvi. Ta „bomo o“ kaže, da so še drugi za liberalnimi odborniki. In res bilo je med navzočimi liberalnih pristašev. Voditelj liberalcev Schrey mora že vedeti, kaj so skovali, da bi svoje nasprotnike spravili v zapor. Če je res kaj grozilna beseda padla, ali če je kdo nož kazal, mora se iskati le med liberalci. Zakaj vsi protiliberalni možje so sklenili, ko so šli k seji, da hočejo biti mirni in se tudizizzivanjem ne bodo dali pripraviti do pretepa in dejanskega nasilstva, le protestirati hočejo z besedami in kliči.

Liberalci se kažejo v taki luči, da mora biti slep, kdor še sedaj ne spozna, zakaj se gre tem ljudem! Vlada ima pač dovolj vzroka, da potem po četju liberalnega odbora, vmes poseči, liberalni odbor razpustiti in sama prevzeti vodstvo županskih poslov. — Bog zna, kako se sicer še razmere na Jesenicah zapletejo!

Verska svoboda v Bosni.

Mehamedanec Mahmed Simonović se je zagledal v neko katoličanko. Ker bi dekleta ne bil mogel drugače vzeti v zakon, je prestopil h katoličanstvu. Nadškof Stadler ga je sprejel, ne da bi bil prašal mohamedanskega Reis ul Ulema. Sekoijski

šef Herman pa je takoj pričel silno mučno preiskavo, ne le proti Simonoviću, ampak tudi proti njegovemu očetu, akoravno je Simonović že polnoleten in lahko stori kar hoče. Sicer se v Bosni nikdar živ krst ne zmeni za verske prestope, a kadar kak mohamedanec prestopi h katoličanstvu, tedaj je vlada takoj pokoncu in začenja preiskave, da bi se ji ne mogle ečitati, da podpira katoličanstvo.

V tem slučaju je bila sploh vsaka preiskava odveč. Ni se šlo za nasilna sredstva, saj je Simonović sam gospodar svoje volje in odgovoren za svoje sklepe. Tako pa ga je vlada spravila v preiskavo in perablja proti njemu celo orožništvo, da bi se le ne zamerila turškim hodžam in ulemom. Potem pa pravijo, kako silno naklonjena je bosanska vlada katol. cerkvi.

Po volitvi.

Iz kočevskega okraja se nam piše:

Jurij Drobnič si je bil zmsge popolnoma svest. Ni se le liberalcem za kandidata posedel, ampak mislil in hotel je postati tudi v resnici poslanec. Premišljeno je storil korak, vsled katerega je moral zatajiti vse svoje nekdanjo politično delovanje. Pa saj pravijo možje, ki trdijo, da ga dobro poznajo, da odkritosrčen pristaš naš še nikoli bil ni, da torej tudi ni bil vreden zupanja, katero se je do zadnjega časa od strani nekaterih duhovnikov in tudi posvetnjakov naše stranke vanj stavilo. S pomočjo stranke, kateri misli sedaj polena pod noge metati, povselp se je do neke vrste moža, katerega so vsaj od Ribnice do Loškega potoka, oziroma do Drage nekoliko upoštevali, onostran Sv. Gregorija je pa, kakor je volitev pokazal, kaj malo znan. Ta politični velikan se je hotel poslužiti zanj preugodnega trenutka, da bi zlezal v deželno zbornico in potem do smrti vžival čast zastopnika ribniške doline. Ugoden trenutek, pravimo, je bil zanj. Le poglejmo: Primož Pakiž, ki je bil nad 30 let poslanec, je bil sodraški občan, zato si sodražica prilastuje nekako dedno pravico, da voli poslance iz svoje srede. Obljubili so mu vsi vplivnejši možje iz sosedstva, liberalni in ne-liberalni, krepko podpore. Tri največje občine so brez dvoma po veliki večini na njegovi strani. V Sodražici ga bodo podprli soredniki in pa morda strah pred njegovim maščevanjem. V Loškem potoku mu je ondotni poveljnik Rus obljubil vse razun župnikovega in kaplanovega glasu. V Dol. vasi bo pa njegov pebratov Nace Mrhar zanj zastavil vse svoje moči. Ker poleg tega šteje tudi znanega Pavla Turka iz Drage med svoje drage, se mu tudi za to občino ni bati, da bi ga prezrla. Kot agitator nižje vrste, ga je k stanovitnosti pri kandidaturi bodril še neki Gruđen, ki je sicer neznamna oseba, pa je vendar v svojem poslu urnih krač prehedil velikolaške in dobrepoljske občine.

Na ribniškem shodu smo med bojvniki za njegovo čast epazili tudi sina pokojnega Pakiža. Če se so taki veljaki zanj zavzeli, mu vsaj ne bo izpodletelo. Ker se boče na njegovo kandidature upirali žarki slovensko-nemške zveze, imel bo tudi med Kočevci prednost pred Šukljeto. V boju zoper poslednjega mu bo pa Zlebič izvrstno služil. Zato pa Jurij le po kandidaturi, zadnji in najugodnejši čas je, da prenese poslanstvo iz Pakižev v svojo hišo, skrajni čas, da doseže, po čemur že tako dolgo hrepeniš. Udal se je. Dan 4. jan. mu je pa oči odpril; sedaj vidi, da človek brez političnih načel, človek, ki bi rad v kalnem ribaril in čeprav si je priribaril nad 300 popolnoma naših mož, slednjič vendar ne pride do poslanstva. Za našo stranko je za vselej mrtev; prosta mu ostane pot v tisto, v kateri se nahajajo Rus, Turk in Mrhar, v stranko, kateri je, akoravno nenavidežno, v srcu že od nekdanj pripadal. Najbolje pa bo zanj, če postane političen mrlič. Vsem bo dočim kandidatom pa veljaj tale nauk: Ako bo Jurij Drobnič, ki je kandidiral v tolikanj ugodnem položaju, moral še nadalje v Sodražici krčmariti, mesto v Ljubljani poslati, naj se nobeden ne poteza za poslanstvo razun potem „Slov. Ljudske Stranke“, naj mu potem še taki mogotci pomoč obetajo, sicer bo deležen usode propalega kandidata Jurija Drobniča.

Ob „pogrebu“ podjetij v Vipavi.

(Dopis.)

Ni ga več pametnega in poštenega človeka in to tudi pri nas v Vipavi, ki bi še dvomil, da so pri „Slov. Narodu“ vzeli v zakup vse lažnjivost celega sveta, in ki bi ne vedel, da se v tem listu kopiči laž na laž. Zato pa se ljudje tudi velike ne zmenijo za čenče omenjenega lista; zato se tudi splošno ne izplača „Slov. Narodu“ odgovarjati, ali pa mu pošiljati popravke, ki bi jih v svoji „poštenosti“ itak ne sprejel. Poleg

tega so tudi „Narodevi“ zvesti bravci že tako nedovzetni za kaj drugega, kakor edino za to, kar jim prinaša njihova cunja, seveda kot golo resnico! Zadnjo soboto pa je „Narod“ prinesel notice: „Polem tudi v Vipavi“, ki je tako nesramna in v kateri je toliko laži nakopičenih, da je nemogoče molčati vsakomur, ki ima še keličkaj smisla za poštenost, resničnost in smisla za pošteno narodnogospodarsko delo. Na lopovski način dopisnik napada „hranilnico in posojilnico“ in pa „kmetijsko društvo“ v Vipavi, z očitnim namenom, ta dva zavoda, če le mogoče, uničiti. Dopisnik se je zlagal „samo“ v teh točkah:

1. Prva in glavna laž je, da pokajo v vipavski dolini vsa klerikalna podjetja; pri „Narodovem“ uredništvu ne bodo doživeli, da bi ta „pek“ slišali v Ljubljano. Pač je to pokanje v domišljiji nekaterih ljudij, ki ga kemaj pričakujejo.

2. Laž je, da bi bilo kdaj pri kaki vipavski posojilnici denar deli tudi na listke 17letnih sleparskih deklet. To se do sedaj ni zgodilo, in enkrat je že bila razpisana nagrada 1000 K za onega, ki bi to dokazal, pa do danes se še nihče ni zato potrudil, niti se oglasil.

3. Zlagano je, da ljudje sedaj kar trumoma jemljejo denar iz blaganje. Nasprotno! V zadnjem času se je več vložilo, nego vzdignilo.

4. Nismo še do sedaj epazili, da bi bili glavni klerikalni stebri jeli prvi jemati svoj denar iz vipavske hranilnice.

5. Ni mogoče, da bi kak revček, ki si odtrguje od ust vinarje izgubil tudi le en sam vinar svojega premoženja, ko jamčijo vsi udje hranilnice z vsem svojim premoženjem in ima hranilnica že svojega premoženja 30.000 K.

6. Ni res, da slonita hranilnica in kmetijsko društvo eno na drugem. Vsaka zadržuga obstoja zase s svojim odborom in načelništvom.

7. Laž je, da je polem pri vinski zadruzi neizgiben; nasprotno zadruga vedno bolj in bolj uspeva.

8. Zlagano je tudi, da kmet društvo nima vodstva. Seveda ga ne vodi niti gospod Punčuh, niti kak drug vipavski učitelj.

9. Ne more se trditi, da je klet nerabliva in puhla peskušnja, ker jej dajejo priznanje vsi, ki jo samo enkrat vidijo in ki morda še dalje pridejo, kakor pa samo s Pivke ali pa z Razdrtega.

10. Laž je, da bi bila v kleti kdaj večja toplota, kakor pa v senčnatih prostorih.

11. Vsi Vipavci vedo, da se v kleti še nikoli ni niti ena kaplja vina vzdignila, to vedo le pri Hrovatinu v Vipavi in pa na Razdrtem, kjer so tudi slišali obroče pokati. Se že vidi, da živimo v času brezličnega brzjojava.

12. Društvo ni še nikoli prodajalo mešanice, ampak sama izvrstna vina, ki se sedaj razpošiljajo prav po vseh deželah našega cesarstva noter do ruske meje! Društvo je več storilo za povzdige vipavskih vin, kakor pa „Narod“ s takimi dopisi, ki morajo Vipavi vzeti ves ugled.

13. Ni res, da bi bil dekan že „trhel“, nasprotno so morda veliko bolj trhle glave dopisnika in njegovih privržencev, ki upajo s takimi dopisi kaj doseči.

14. Ker sam v farovžu stanujem, lahko izpričam, da g. dekan letos zadruzi ni prodal niti še kapljice svojega vina, torej tudi ni mogel zanj dobiti po 40 K za hl.

15. Revnim kmetičem se ne plačuje vino po 22 K za hl; te ve najbolje nadučitelj Bezeg iz Goč, kojemu je društvo vino plačalo po 36 K.

16. Laž je, da bi bilo društvo kdaj prejelo 12.000 K, ravno tako tudi, da je po delini trepet prišel do viška. Končno dopisnik pozivlje vlado, naj poseže vmes, dokler je čas. Prav, mi želimo, in tudi odborniki zahtevajo, da poklicani organi pregledajo delovanje obojih zadrug, da bo liberalna lažnjivost in blamaža toliko bolj ečita. Državno pravdnštvo bi pa prav storilo, ko bi na prste stopilo ljudem, ki se drznejo tako infamno obrekovati in na ta način izkušajo škoditi našim zavodom, pa naj bo že tak človek ali učitelj ali nadučitelj ali pa „pravdni dohtar“.

Na ta način, gg. dopisniki, ne bode dosegli nič, in kdor si upa tak zavraten članek poslati v svet, ima pač malo poguma. Vsakdo lahko obrekuje in se skriva za imuniteto drž. poslance. Če nimate boljših sredstev povzdigniti svojo „slapensko posojilnico“, potem stoji ta pač na slabih nogah. In če neki konsorcijs ne more prodati svojega vina, ali je mar kmet. društvo temu krive? Končno pozivljem vsakega, naj me takej prime in mi dokaže, če sem v svojem dopisu zapisal eno samo neresnico. V boj za resnico in poštenje!

M. Sušelj.

Vipava, 8. jan. 1906.

Stajerske novice.

Š Upi za prihodnost. V četrtak, 4. t. mes., so iz Ljubnega prepeljali v mariborsko okrajno sodišče 25 kaznjencev, ker sta kaznilnici v Ljubnu in v Gradcu prenapeljeni.

Š Bralno in pevsko društvo „Maribor“ v Mariboru ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 13. prosinca t. l., ob 8. uri zver v društvenih prostorih „Narodnega doma“.

Š Iz Brežic. Član brežiškega okr. šolskega sveta je postal g. Jožef Potovšek, župnik v Artičah. — Trdka Reininghaus dela v Brežicah večje poslopje za zalogo piva. Neodpušljivo je, da so na Sv. Treh Kraljev dan celi dan delali. — Zgradba novega mestu čez Savo vrlo napreduje. Glavne težkoče so že odstranjene. Stanje vode je ugodno.

Š Osebnost. Poštni nadučitelj Jožef Sartori v Gradcu je vpokojen na lastne prošnje.

Š Nezgodna na ledu. Na dan Sv. Treh Kraljev so se na Dreti, potoku v Gernejem gradu, drsali otroci. 13letna šolarica Liza Mehtik pade pri drsanju po ledu. Gre domov in postane ji slabo. Jame bljuvati in čez nekaj časa umre. Pri padcu so se ji pretresli možgani in drugače zdrava in čvrsta deklica je morala v nežni mladosti ostati sveti.

Š Imenovanje. Okrajni glavar celjski Ernest pl. Lehmann je imenovan za okrajnega glavarja v Slov. gradu.

Š Učiteljsko mesto je izpraznjeno na enorazrednici v Svetini pri Celju. Služba je spojena obenem s šolskim vodstvom. Prošnje do 15. t. m.

Š Cerkvene tatvine v celjski župni cerkvi se vedno množe. Pred kratkim je pozabila neka gospa svoj „muf“. Cerkovnik je „muf“ vzel in ga spravil v predzakristijo. Ko je čez pol ure prišel ponj, ga ni bilo več. — Nekako pred enim tednom je spravil cerkovnik v predzakristijo oblačila za obhajanje in dve srebrni posodi, vse zavito v ruto. Čez dva dni je bilo zopet treba iti obhajati, a spravilnih reči ni bilo več. Vse iskanje je bilo zaman. V sredo pa je neka služkinja našla vse te stvari na nekem vrtu. Najbrže se je tat premislil, prodajati te stvari in se jih je iznebil na ta način.

Š Proti neločljivosti zakona. V uredništvu celjske „Deutsche Wacht“ je razpeložena pola za podpise peticije, naj se odpravi § 111 drž. zak., ki onemogočuje ločitev zakona. „Deutsche Wacht“ vabi svoje bravce, naj se hodijo pridno podpisavati.

Š Sv. Jernej nad Muto. Na temkajšnji šoli je izpraznjeno mesto šolskega voditelja in po nemških časnikih se agitira, naj se iz rodoljublja oglasijo za mesto nemškomišleči učitelji. Zato opozarjamo tudi slovenske učitelje na izpraznjeno mesto, ki stoji v prvem plačilnem razredu, ter jih prosimo, da se odločijo za to velevarno našo postojanko ob meji. Zelo umestno bi bilo, da bi se za take slučaje brigala tudi naša družba sv. Cirila in Metoda, kajti tukaj se lahko z malim naporom dosežejo dalekosežni uspehi.

Š Sv. Urban nad Ptujem. Naše gospodarsko bralno društvo je imelo dne 7. jan. občni zbor. Poučni govor je imel ob tej priliki gosp. dr. Korošec. Mladenič Hameršak je slavil pesnika Volkauerja ter predlagal, da se mu ob njegovi stoletnici postavi spomenik v spomenik pri Sv. Urbanu. V kratkem se bo ustanovil pripravljalni odbor. Predlog je bil z navdušenjem sprejet. Mladenič Čeh je poročal o delovanju društva, ki ima mladeniško in deklisško zvezo. Knjižnica društva, ki jo vodi g. Poplatnik je zelo bogata in se mnogo rabi. Odslej zanašaj bodo v župnji bralni krožki, ki bodo dobivali svoje časopise, kateri ostanejo potem tudi pri njih. Pri volitvi je bil izbran zopet star odbor s predsednikom g. Simoničem na čelu.

Socialne vesti.

Š Soc. Socialno demokratske sličice. Ker soc. demokratje vedno trdijo, da je soc. demokracija čisto delavska stranka, priobčimo danes imena nekaterih soc. dem. voditeljev, dalje imena soc. dem. prijateljev in pa, kaj je dosegla soc. demokracija. Avstrijsko soc. demokracijo vodi strankarsko vodstvo in glavno besedo imajo pri njem judje. Evo imena dosežanj judovskih članov v vodstvu avstrijske soc. dem. stranke: dr. Adler, dr. Ellenbogen, dr. Ingwer, dr. B. Kohn, dr. Schacherl, Fischer, Austerlitz, Ausobsky, dr. Morgenstern, Kohn, dr. Verkauf, dr. Berstel, brata Grimm, Herrsch, Henrik Beer, Jakob Brod, Diamant, Berner, Seligmann, Aaron, Pick, Salomon Taub, dr. Bass, Mendelsohn, Rapapost, Ornstein, Pollatschek, Reichenfeld, Rosenstock, dr. Wollner, Jakobi, Jeiteles, Izidor Wolfner, Henrik

Waringer, dr. Leonhard Gross, dr. Gustav Fried, Mojzes Hisch, Arbeitel, Donnerkeil, Spielmann, Friedländer, Khaczer, Haackler, Kleinberger, Sisuche, Frieling, Kauer, Herstal, Probstein, Rubinstein. Na strankarskem shodu gališke soc. demokracije v Lvovu 1. 1901. so zastopali delavstvo sledeči po česnu dišeči zastopniki: dr. Löwenherz, dr. Seinfeld, Schiffler, Menkes, Hacher, dr. Mantel, Jäger, Salamander, dr. Liebermann, dr. Mosler, dr. Weinsberg in Englisch. O velikem sodruhu arijskega pokolenja je pa znano, da živi v velikem prijateljstvu z upraviteljem tajnih vladnih fondov za časopisje. Da žive ti ljudje v debelem prijateljstvu z judovskimi velikimi kapitalisti, je pa tudi znana stvar. Zato pa puste velike judovske kapitaliste popolnoma pri miru. Zastopljeno krščansko delavstvo pač vidi namišljeno cerkveno premoženje, ne vidi pa istinitih ljudskih izkoriščevalcev. Kaj je dosegla dozda soc. demokracija? Izjavili so se v Avstraliji in Ameriki vsi poizkusi ustanoviti občine po soc. demokratskih načelih. Edino, kar je dosegla soc. demokracija, je, da je delavstvo nezadovoljno. In to kažejo. „Delavec mora biti nezadovoljen“, je pisalo soc. demokratsko pekovsko strokovno glasilo na Nemškem. Razširili so razdor med delavstvom in drugimi stanoji. Soc. dem. delavci zato sovražijo razum judov vse druge ljudi, ki ne prisegajo na rdečo zastavo. Da je pa zanetila soc. demokracija med delavstvom sovraštvo do verskega mišljenja, je znana stvar. Obžalujemo uboge zapeljane delavce, ki slepo verujejo, kar jim lažejo njihovi voditelji.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Podvikanje 94. urah v mm.
10	9. zveč.	734'2	-2'2	sl. jug	megla	
11	7. zjutr.	736'6	-1'7	sl. jzah.	sk. obl.	0'0
	2. pop.	738'9	-2'7	sl. ssvzh.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. -1'9°, aerm. -2'7°.

Zahvala.

Za mnogobrojno spremstvo naše pokojne ljubljene matere, odnosno stare matere in tašče, k njenemu zadnjemu telesnemu odpočitku izrekata vsem udeležencem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Rodbini
Bobek, Omejc.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Ali že imate?

Pet mašnih pesmi

73 1-1 za ženski zbor zložil

Alojzij Mihelčič, organist v Metliki.

Dobivajo se pri skladatelju po 1 K.

Pridnega in poštenega

hlapca

sprejemem takoj v službo.

72 1-1 Plača po dogovoru.

Alojzij Mihelčič, posest. na Lokvici pri Metliki.

Kontoaristinja

teoretično in praktično izvežbana

71 1-1 se išče.

Ponudbe na upravnishvo.

Izjava.

Podpisana posestnika Franc Kepec iz Cerkelj in Franc Kopic iz Zg. Bernika izjavljata, da ni res, da bi bila midva izvoljena v pripravljavni odbor za mlekarstvo zadruge, kakor je poročal „Gorenjec“ v šte. 52., ker nočeva imeti nič opraviti z ljudmi, ki so v zvezi z „Gorenjcem“ in sva takoj 17. decembra 1. leta izvolitev odklonila.

V Cerklijah, dne 10. januarja 1906.

Franc Kepec, Franc Kopic.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 11. januarja 1906

Založbeni papirji	Denar	Blago
4% majeva renta	100'05	100'25
4% srebrna renta	99'90	100'10
4% avstrijska krona renta	100'05	100'25
4% zлата renta	117'90	118'10
4% ogrska krona	95'95	96'15
4% zлата	114'45	114'65
4% posojilo dežele Kranjske	99'50	101'—
4% posojila mesta Spiljet	100'60	101'60
4% Zader	100'—	101'—
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100'55	101'55
4% češka dež. banka k. o.	99'75	100'—
4% z. o.	99'80	100'10
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100'40	101'40
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106'30	107'30
4% zast. pisma Innerst. hr.	100'50	101'50
4% ogr. cen. dež. hr.	100'—	100'40
4% hip. banke	100'—	101'90
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99'50	100'50
4% obl. češke ind. banke	100'25	101'25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99'90	100'—
4% prior. dol. žel.	99'50	100'—
3% juž. žel. kup. 1/1	318'—	320'—
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100'75	101'75

Srečke.

Srečke od 1. 1860 1/2	190'25	192'25
1864	290'—	291'—
1864	160'85	162'85
zem. kreditne I. emisije	292'—	301'50
II.	295'—	305'—
ogr. hip. banke	260'—	269'—
srbske a frs. 100'—	102'—	111'—
turške	148'50	149'50
Basilika	24'50	26'50
Kreditne	473'—	483'—
Inomoške	78'—	82'—
Krakovske	91'50	90'50
Ljubljanske	62'—	68'—
Avstr. rud. križa	51'75	53'75
Ogr.	32'—	34'—
Rudolfove	59'—	62'—
Salcburške	72'—	76'—
Dunajske kom.	525'—	535'—

Delnice.

Južne železnice	120'50	121'50
Državne železnice	670'25	671'25
Avstr. ogrske bančne delnice	1630'—	1640'—
Avstr. kreditne banke	677'50	678'50
Ogrske	788'75	789'75
Živnostenske	246'—	247'—
Premogokop v Mostu (Brux)	662'—	665'—
Alpinske montan	528'25	529'25
Praške žel. ind. družbe	2584'—	2594'—
Rima-Murányi	524'50	525'50
Trbovjske premog. družbe	276'—	280'—
Avstr. orožne tovr. družbe	562'—	565'—
Češke sladkorne družbe	156'—	160'—

Valute.

C. kr. cekin	11'35	11'39
20 franki	19'17	19'20
20 marke	23'52	23'59
Severovigins	23'94	24'—
Marke	117'65	117'85
Laški bankovci	95'65	95'75
Rublji	250'50	251'50
Dolarji	4'84	5'—

Ponudbe glede

sit

iz konjske žime prosi v nemščini

G. H. Flammiger, tovarna za site.

Hainewalde na Saks. 46 3-2

Josip Šubic

podobar

Gorenjavas nad Škofjoloko

se priporoča pred. duhovščini in slav. občinstvu za izdelovanje altarjev itd. iz lesa in marmor. cementa, podob iz lesa, marm. cementa in kamna itd. Vsa dela se izvrše ceno, solidno in po najnovjših vzorcih. — Prenavljajo se tudi stari altarji lično in trpežno. 2492 6

Velecenjeni gospod!

Z veseljem častim Vam in sebi na izbornem Vašem delu. Altarja, katera ste postavili v podružni cerkvi na Tratah, sta v vsakem obziru: tako glede oblike, kompozicije, barv, kakor tudi okrasov jako lepa. — Vam častitam na izvrstnem delu, a sebi pa, da smo dobili izvrstnega podobarja, kateri nam je za nizko ceno z altarjema okrasil cerkev. — Vsak, kateri vidi altarja hvali delo in mojstra. — Toplo Vas priporočamo vsakemu, kateri bi potreboval podobarja.

L. S. Duhovniški urad Pregarje (Istra) dne 11. novembra 1905.

Rajko Logar, ekspozit. Andrej Mahne, Martin Mahne cerkv. ključarja.

Hôtel „VEGA“
Spodnja Šiška

Otvoritev tega novo in moderno urejenega hotela se vrši v nedeljo 14. jan. 1906 popoldne s sodelovanjem slavne ljublj. Društvene godbe.

SPORED:

- Koncert** od 3. do 6. ure popoldne.
- Prosta zabava** s plesom.

Točila se bodo bizeljska, ljutomerska in vipavska vina ter dolenski cvilek in izborna mengiško dvojno marčno pivo.

K obilni udeležbi vabi z najodličnim spoštovanjem

37 6-4 **Anton Maver, hotelir.**

ANTON PRESKER
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

603 104-84

Odklikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odklikovan z zlato kolajno in križcem. London 1905.

Salmijakove pastile
olajšujejo kašelj, razkrajajo sliz.

Cena škatlici 20 vin. — Manj nego 11 škatlic, ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

2371 III 1

Novo! A. B. C. - žarilec **Novó!**

za

petrolejsko žarno luč

Model 1906

stane le K 8.—

kompl. z žaril. žokom, cilindrom in stenjem. Gori svetlo, kakor plinova žarnica in potrebuje 1 liter petroleja v ca 18-20 urah. Stenja ni treba obrezati ne snaziti, ker je nepremičen; vporablja se žarilni obročki, zelo trpežni, ki se lahko zamenjujejo. Vse je sploh tako enostavno, da ga lahko vpravlja vsak otrok, vsled tega ime **A. B. C.** Primeren za vsako 10" in 14" svetilko in s pomočjo vmesnega obroča tudi za vsak drug basin.

Zaloga v Ljubljani:

Anton Achtschin, Wolfve ulice 8. **Avgust Agnola**, Dunajska cesta 13. **Valentin Golob**, Mestni trg št. 10. **Fran Kaiser**, Šelenburgove ulice. 2703 2-2

Stanje vlog do 30. nov. 1905 čez 11 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1, sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Denarni promet od 1. jan. do 30. nov. 1905 čez 50 milj. K.

Lastna glavica K 214.843'38.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. nov. 1905: K 11,173,979'02. Denarni promet od 1. jan. do 30. nov. 1905: 50,407.689'54.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1905.

Dr. Ivan Susteršič, predsednik.

2545 30-8

Josip Jarc, veleposesnik v Medvodah.

Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani.

František Leskovic, hišni pos. in blag. Lj. pos.

Karol Kauschegg, veleposesnik v Ljubljani.

Ivan Pollak ml., tovarnar.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.

Matija Kolar, svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.

Karol Pollak, tovarn. in pos. v Ljubljani.

Greg. Silbar, župnik na Rudniku.

2291 44

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk. delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2,000.000.—

Zamenjava in ekskomptuje izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menio.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predajne na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzigla.

Promet s čekli in nakaznicami.